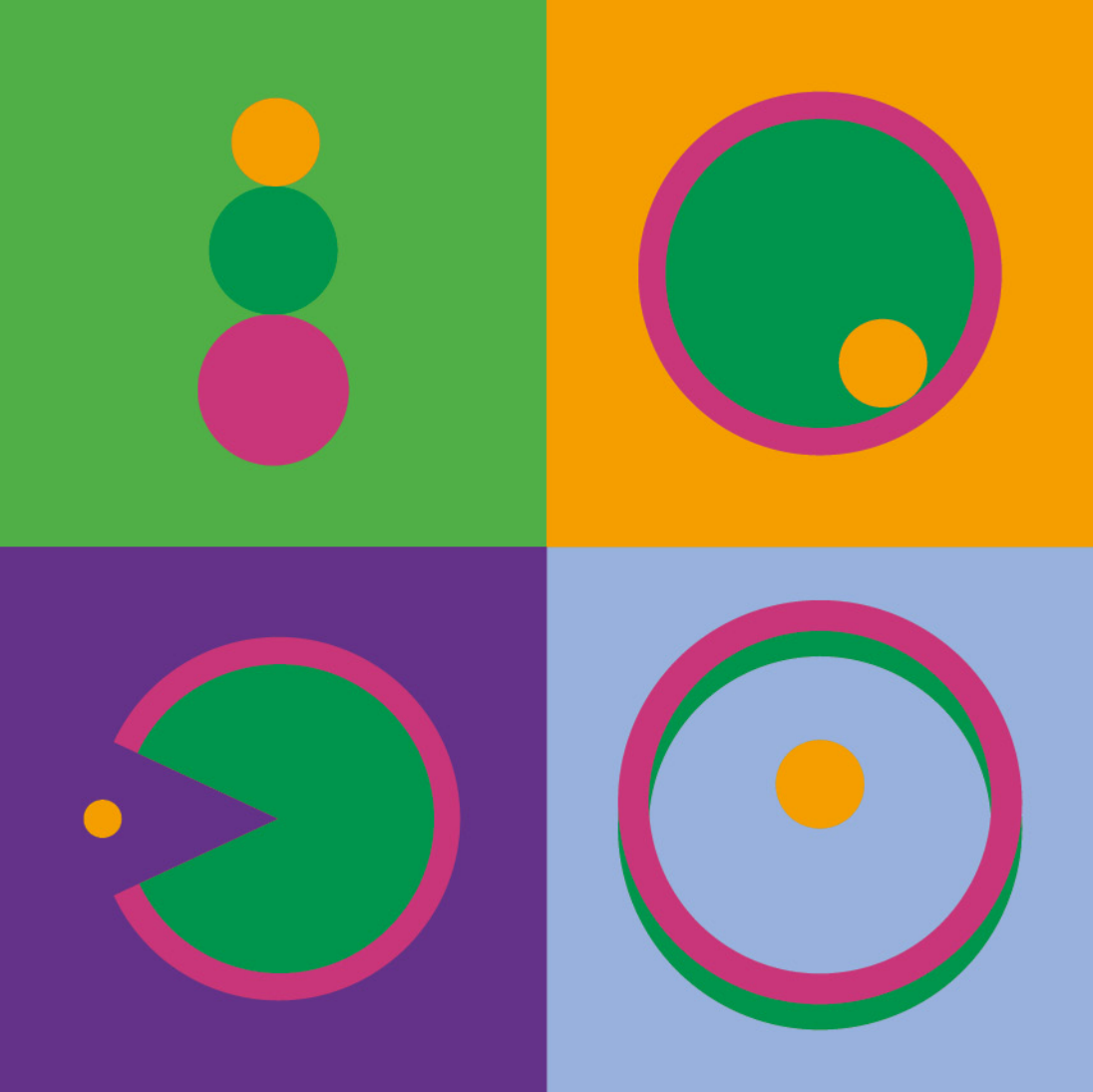

Kontakty z dzieckiem

Wzory pism z komentarzem

Kontakty z dzieckiem

Wzory pism z komentarzem

Joanna Hetman-Krajewska

Stan prawny na 1 września 2023 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Violet Design

Projekt okładki i stron tytułowych

Wojtek Janikowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Joanna Hetman-Krajewska, 2023

This edition © Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8328-936-6

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przykopowa 33

tel. +48 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
---------------------	----

Wstęp	13
-------------	----

Rozwiązania ugodowe (porozumienie rodzicielskie, ugoda przed mediatorem, umowa o kontakty)

Wzór nr 1. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, bieżące ustalanie kontaktów (bez sztywnego harmonogramu)	18
---	----

Wzór nr 2. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, umiarkowanie precyzyjny harmonogram kontaktów	33
--	----

Wzór nr 3. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, precyzyjny harmonogram kontaktów	40
---	----

Wzór nr 4. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozstaniu rodziców (plan wychowawczy) – piecza naprzemienna, kontakty dzieci z rodzicem w okresach, gdy pieczę sprawuje nad nimi drugi rodzic, konkubinat	47
Wzór nr 5. Uгода zawarta przed mediatorem (kontakty)	59
Wzór nr 6. Wniosek o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem przez sąd i nadanie jej stwierdzenia wykonalności (mediacja poprzedzająca wytoczenie sprawy o kontakty)	68
Wzór nr 7. Wniosek o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem i nadanie ugodzie stwierdzenia wykonalności (mediacja w toku sprawy sądowej o kontakty)	77
Wzór nr 8. Umowa o kontakty (akt notarialny)	82

Pisma wszczynające postępowanie sądowe w sprawach o kontakty

Wzór nr 9. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych	94
Wzór nr 10. Wniosek o ustalenie kontaktów rodzica z dzieckiem wraz z wnioskiem o zabezpieczenie	102
Wzór nr 11. Wniosek o ograniczenie kontaktów rodzica z dzieckiem wraz z wnioskiem o zabezpieczenie	133
Wzór nr 12. Wniosek o ustalenie miejsca stałego pobytu małoletnich dzieci, pozbawienie władzy rodzicielskiej oraz o zakazanie kontaktów rodzica z dzieckiem z wnioskiem o zabezpieczenie oraz o zwolnienie od kosztów sądowych	147
Wzór nr 13. Wniosek o ustalenie kontaktów dziadków z dzieckiem wraz z wnioskiem o zabezpieczenie	171
Wzór nr 14. Wniosek o zmianę wyroku rozwodowego i ustalenie kontaktów rodzica z dzieckiem	189
Wzór nr 15. Wniosek o zmianę postanowienia sądu ustalającego kontakty rodzica z dzieckiem i ograniczenie tych kontaktów	203

Rozwód

- Wzór nr 16.** Pozew o rozwód bez orzekania o winie
(małoletnie dziecko) z wnioskiem o ustalenie kontaktów rodzica
z małoletnim dzieckiem – zgodne stanowisko stron 214
- Wzór nr 17.** Pozew o rozwód bez orzekania o winie
(małoletnie dziecko) z wnioskiem o nieorzekanie o kontaktach
z małoletnim dzieckiem – zgodne stanowisko stron 234
- Wzór nr 18.** Pozew o rozwód z orzekaniem o winie z wnioskiem
o ograniczenie władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem
stron, z wnioskiem o ograniczenie kontaktów rodzica
z małoletnim dzieckiem stron (kontakty w wyspecjalizowanym
ośrodku w obecności psychologa), z wnioskiem o zabezpieczenie
w zakresie kontaktów rodzica z dzieckiem oraz z wnioskiem
o zagrożenie nakazaniem zapłaty odpowiedniej sumy
pieniężnej za brak realizacji kontaktów 243
- Wzór nr 19.** Pozew o rozwód z orzekaniem o winie z wnioskiem
o zawieszenie władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem
stron, z wnioskiem o ograniczenie kontaktów rodzica
z małoletnim dzieckiem stron (zakaz osobistej styczności,
kontakty w formie zdalnej) oraz z wnioskiem o eksmisję 269
- Wzór nr 20.** Pozew o rozwód bez orzekania o winie (małoletnie
dzieci) z wnioskiem o ustalenie miejsca stałego pobytu jednego
z dzieci przy ojcu, drugiego przy matce, z ustaleniem kontaktów
każdego z rodziców z dzieckiem, z którym dany rodzic
nie mieszka na stałe, z wnioskiem o zwolnienie od kosztów
sądowych 282
- Wzór nr 21.** Pozew o rozwód z orzekaniem o winie (wina obydwu
stron) z wnioskiem o ustalenie pieczy naprzemiennej
(małoletnie dziecko) oraz o ustalenie kontaktów każdego
z rodziców z dzieckiem w okresach, kiedy dany rodzic
nie sprawuje pieczy nad dzieckiem 294
- Wzór nr 22.** Odpowiedź na pozew o rozwód zawierająca
stanowisko niezgodne z żądaniami pozwu z wnioskiem
o zabezpieczenie w zakresie kontaktów rodzica z małoletnim
dzieckiem stron 305

Separacja

Wzór nr 23. Pozew o separację bez orzekania o winie z wnioskiem o ustalenie kontaktów rodzica z małoletnim dzieckiem stron	334
Wzór nr 24. Pozew o separację bez orzekania o winie z wnioskiem o nieorzeczenie o kontaktach rodzica z małoletnim dzieckiem stron	352
Wzór nr 25. Pozew o separację bez orzekania o winie z wnioskiem o ograniczenie władzy rodzicielskiej oraz z wnioskami o zabezpieczenie (małoletnie dziecko)	360
Wzór nr 26. Odpowiedź na pozew o separację zawierająca stanowisko niezgodne z żądaniami pozwu (żądanie rozwodu zamiast separacji) z wnioskiem o zakazanie kontaktów rodzica z małoletnim dzieckiem stron	377

Pisma w toku postępowania

Wzór nr 27. Odpowiedź na wniosek o ustalenie kontaktów rodzica z dzieckiem wraz z wnioskiem o zabezpieczenie	392
Wzór nr 28. Pismo procesowe w toku postępowania zawierające ustosunkowanie się do opinii biegłych oraz wnioski dowodowe	409
Wzór nr 29. Wniosek o zabezpieczenie dowodu	418
Wzór nr 30. Wniosek o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron	423
Wzór nr 31. Pismo w sprawie zawierające cofnięcie wniosku	428

Zabezpieczenie roszczeń

Wzór nr 32. Pismo procesowe w toku postępowania zawierające wniosek o zabezpieczenie w zakresie kontaktów z małoletnim dzieckiem, z wnioskiem o zagrożenie zasądzeniem określonej sumy pieniężnej za nierealizację kontaktów	434
Wzór nr 33. Pismo procesowe w toku postępowania zawierające wniosek o zmianę zabezpieczenia w zakresie kontaktów oraz wnioski dowodowe	442

Środki zaskarżenia

Wzór nr 34. Wniosek o doręczenie postanowienia zabezpieczającego wraz z uzasadnieniem	456
Wzór nr 35. Wniosek o doręczenie postanowienia kończącego co do meritum postępowanie pierwszoinstancyjne wraz z pisemnym uzasadnieniem	462
Wzór nr 36. Zażalenie uprawnionego do kontaktów na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia kontaktów (ograniczenie kontaktów – oddalenie wniosku o zmianę zabezpieczenia kontaktów poprzez ich ustalenie bez ograniczeń, oddalenie wniosku o zabezpieczenie poprzez zagrożenie zasądzeniem sumy pieniężnej oraz zobowiązanie uczestniczki do złożenia na rachunek depozytowy Ministra Finansów kwoty pieniężnej)	467
Wzór nr 37. Zażalenie zobowiązanego do wydawania dziecka na kontakt na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia kontaktów (ustalenie kontaktów bez ograniczeń)	476
Wzór nr 38. Zażalenie uprawnionego do kontaktów na postanowienie w przedmiocie odmowy zabezpieczenia kontaktów – gdy sąd odstąpił od sporządzenia uzasadnienia postanowienia	481
Wzór nr 39. Apelacja wnioskodawcy od postanowienia ustalającego kontakty z dzieckiem	488
Wzór nr 40. Apelacja uczestnika od postanowienia ustalającego kontakty z dzieckiem	504
Wzór nr 41. Apelacja od wyroku orzekającego rozwód (co do kontaktów z małoletnim dzieckiem)	513

Postępowanie wykonawcze

Wzór nr 42. Wniosek o nadanie postanowieniu sądu stwierdzenia wykonalności i stwierdzenia prawomocności oraz doręczenie odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności oraz stwierdzeniem prawomocności	522
Wzór nr 43. Wniosek o wstrzymanie wykonania postanowienia sądu przed uprawomocnieniem się	529

Wzór nr 44. Wniosek o zagrożenie nakazaniem zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej za brak realizacji kontaktów	533
Wzór nr 45. Wniosek o nakazanie zapłaty sumy pieniężnej za brak realizacji kontaktów (jako pismo w toku toczącego się postępowania wykonawczego)	547
Wzór nr 46. Wniosek o nakazanie zapłaty sumy pieniężnej za brak realizacji kontaktów (jako pismo inicjujące postępowanie wykonawcze)	562
Wzór nr 47. Wniosek o zawieszenie postępowania wykonawczego na zgodny wniosek stron	571
Wzór nr 48. Cofnięcie wniosku o wszczęcie postępowania wykonawczego	576

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- Konstytucja RP** – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.c.** – ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.)
- k.k.** – ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.)
- k.p.c.** – ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.)
- k.r.o.** – ustawa z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.)
- p.a.s.c.** – ustawa z 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1378 ze zm.)
- u.k.s.s.c.** – ustawa z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1144 ze zm.)
- u.o.s.** – ustawa z 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2142 ze zm.)

Inne

- OSNC** – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OZSS** – Opiniodawczy Zespół Specjalistów Sądowych
- WPZ** – wartość przedmiotu zaskarżenia

WSTĘP

Prowadzenie sprawy sądowej polega przede wszystkim na... czytaniu i pisaniu. Trzeba czytać to, co wychodzi od sądu bądź drugiej strony postępowania, pisać zaś własne pisma, zaczynając od tych inicjujących sprawę, poprzez kolejne wnoszone w toku postępowania, kończąc zaś na środkach zaskarżenia – zażaleniach bądź apelacji.

Książka zawiera wybór najczęściej stosowanych – z punktu widzenia praktyki sądowej – wzorów pism, które strony składają w postępowaniu sądowym w sprawach o kontakty z dzieckiem, w tym w sprawach o rozwód czy separację, w których również pojawia się kwestia kontaktów w sytuacji, gdy rozwodzący się małżonkowie mają wspólne małoletnie potomstwo. Opracowując te wzory, opierałam się na moim dwudziestoletnim doświadczeniu jako pełnomocnika zawodowego w tego rodzaju sprawach. Każdy wzór ma za zadanie przedstawić wybrane zagadnienie problemowe. Przede wszystkim starałam się zaproponować szereg pism inicjujących różnego typu sprawy o kontakty bądź takie, w których rozpatrywany jest wątek kontaktów z dzieckiem. W zbiorze znalazły się zatem m.in. wzory wniosków o: ustalenie kontaktów, ograniczenie kontaktów, zakazanie kontaktów, a także wzory pozwów o rozwód czy separację, w których pojawiają się tego typu żądania.

Odrębne bloki tematyczne poświęciłam pismom składanym w toku postępowania sądowego (w tym wnioskowi o zabezpieczenie), sprawom o rozwód bądź separację, w których rozpoznawane jest żądanie w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, środkom zaskarżenia (zażalenie, apelacja), pismom inicjującym postępowania wykonawcze w przedmiocie kontaktów oraz składanym w jego trakcie.

Jako że jestem zwolenniczką ugodowych rozwiązań (wychodząc z założenia, że ugoda tak, ale nie za wszelką cenę), wydzielona część publikacji prezentuje wzory dokumentów czy pism procesowych zwieńczających dojsię stron do porozumienia, takie jak: plan wychowawczy (zwany też porozumieniem rodzicielskim), ustalany z reguły przez rozwodzających się bądź rozstających partnerów, ugoda zawarta przed mediatorem, wniosek o zatwierdzenie przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, umowa o kontakty z dzieckiem.

Układ wzorów jest zgodny z „dynamiką” postępowania sądowego, zaczynając od wzorów wniosków jako pism inicjujących postępowanie w sprawie, poprzez pisma składane w toku postępowania (odpowiedź na wniosek, pisma procesowe zawierające wnioski o zabezpieczenie czy nowe wnioski dowodowe, wnioski o zawieszenie postępowania, cofnięcie wniosku), kończąc zaś na środkach zaskarżenia (zażalenie, apelacja) oraz wzorach podstawowych pism składanych w ramach postępowania wykonawczego (wniosek o zagrożenie nakazaniem zapłaty określonej sumy pieniężnej za brak realizacji kontaktów, wniosek o nakazanie zapłaty określonej sumy pieniężnej za brak realizacji kontaktów, cofnięcie wniosku wszczynającego postępowanie wykonawcze, wniosek o zawieszenie postępowania wykonawczego).

Zestawienie wzorów jest tak pomyślane, by uwzględniało interesy obu stron sporów o kontakty z dzieckiem, dlatego znalazły się tu pisma przydatne osobom uprawnionym do kontaktów (rodzicom, dziadkom czy innym osobom bliskim), ale nie zabrakło także pism, które mogą okazać się pomocne osobom zobowiązanym do wydawania dziecka na kontakty (z reguły jest to tzw. rodzic pierwszoplanowy, z którym dziecko mieszka na stałe).

Wzory mają charakter praktyczny – każdy zawiera zwięzłe omówienie z odniesieniem do konkretnych rozwiązań w nim zastosowanych. Jednocześnie komentarze te – dla czytelności ich treści oraz ze względu na ich przeznaczenie dla szerokiego kręgu czytelników (czy też użytkowników w tym przypadku), w szczególności niebędących prawnikami – są pozbawione pogłębionych rozważań proceduralnych czy

materiałnoprawnych, w tym zbyt częstego powoływania się na dorobek doktryny czy orzecznictwa. Jest to zabieg celowy, mający na celu nadanie książce jak najbardziej użytecznego charakteru.

Niektóre wzory są bardziej rozbudowane. Faktem jest, że w postępowaniu sądowym należy dążyć do lapidarności stylu, czyli zwięzłego formułowania żądań i twierdzeń na ich poparcie. Czasami jednak sytuacja jest na tyle skomplikowana i wielowątkowa, że wymaga przygotowania bardziej złożonego pisma. Zawsze jednak trzeba starać się zachować umiar – pisać tyle, ile w danych okolicznościach konieczne. Nadmierna „płodność literacka” stron czy ich pełnomocników nie jest mile widziana przed sądem, szczególnie w sprawach o kontakty, które to sprawy – z oczywistych względów – są z reguły jednowątkowe.

Zebrane w książce wzory mają stanowić inspirację do konstruowania własnych pism w sprawach o kontakty z dzieckiem (bądź w sprawach o rozwód czy separację, w których pojawia się wątek kontaktów z dziećmi w sytuacji, gdy strony mają wspólne małoletnie potomstwo), co oznacza, że nie należy kopiować ich bez należytej rozważy. Każdy wzór został opatrzony krótkim komentarzem dla zwrócenia uwagi na najważniejsze aspekty z nim związane: zarówno formalne, jak i praktyczne.

Joanna Hetman-Krajewska

Warszawa, sierpień 2023

**ROZWIĄZANIA UGODOWE
(POROZUMIENIE RODZICIELSKIE,
UGODA PRZED MEDIATOREM,
UMOWA O KONTAKTY)**

Wzór nr 1. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, bieżące ustalanie kontaktów (bez sztywnego harmonogramu)

Porozumienie stron (plan wychowawczy) [1]

zawarte w Olsztynie 4 czerwca 2023 r. [2]

pomiędzy

**Anną Iksińską (dalej jako „Matka”), zam. w Olsztynie, adres:
ul. Skoczków 2/4, 10-900 Olsztyn, PESEL: 71043100789,**

a

**Zbigniewem Iksińskim (dalej jako „Ojciec”), zam. w Olsztynie, adres:
ul. Dwudziestolatków 12/114, 10-900 Olsztyn, PESEL: 71043100788,**

zwanymi łącznie „Rodzicami” bądź zamiennie „Stronami”, [3]

**w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej nad
małoletnią córką Hermenegildą Iksińską (dalej jako „Córka” lub
„Dziecko”), ur. 15 grudnia 2015 r. w Olsztynie, utrzymywania
kontaktów z Dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania
Dziecka po rozwodzie/separacji Rodziców [4]**

- 1. Wzajemne współdziałanie Rodziców.** Oboje Rodzice mają nadzieję współdziałać w sprawach dotyczących Dziecka i chcą, by władza rodzicielska przysługiwała im wspólnie. Dołożą wszelkich starań, aby wychowywać Dziecko w szacunku do drugiego Rodzica i jego rodziny – niedopuszczalne jest przekazywanie Dziecku negatywnych komentarzy o rodzinie Matki lub Ojca ani też treści nieodpowiednich do wieku i stanu rozwoju Dziecka.
- 2. Wola porozumienia pomiędzy Rodzicami.** Rodzice chcą porozumiewać się ze sobą w sprawach Córki, aby złagodzić jej skutki rozstania Rodziców.
- 3. Komunikacja Stron.** Strony zgodnie postanawiają, że będą komunikować się przy pomocy krótkich informacji tekstowych (SMS-y), telefonicznie bądź e-mailowo. Każda ze Stron zobowiązuje się do udzielenia

odpowiedzi na SMS drugiego Rodzica dotyczący Dziecka w ciągu dwóch godzin od jego otrzymania. Ponadto każda ze Stron zobowiązuje się do informowania drugiego Rodzica o zdarzeniach losowych w sytuacji, gdy Dziecko jest u jednego Rodzica. [5]

4. **Kurs umiejętności wychowawczych.** Strony zobowiązują się do ukończenia wspólnie kursu umiejętności wychowawczych dla rodziców w sytuacji okolorozwodowej, w ośrodku znajdującym się w Olsztynie. [6]
5. **Miejsce stałego pobytu Dziecka.** Rodzice ustalają, że miejscem stałego pobytu Córkę będzie każdorazowe miejsce stałego pobytu Matki. [7]
6. **Decyzje w sprawach Dziecka; dokumentacja dotycząca Dziecka** [8]
 - 6.1. Rodzice oświadczają, że bieżące decyzje w sprawach Dziecka będą podejmowane przez Rodzica sprawującego w danym czasie pieczę nad Dzieckiem, z tym zastrzeżeniem, że Ojciec jest zobowiązany do uzyskania zgody Matki, z wyjątkiem spraw bieżących.
 - 6.2. Rodzice oświadczają, że decyzje o istotnych sprawach w życiu Dziecka będą podejmowane wspólnie przez oboje Rodziców (wybór szkoły, podjęcie leczenia, wybór zajęć pozalekcyjnych).
 - 6.3. Oboje Rodzice mają pełny dostęp do dokumentacji dotyczącej edukacji oraz opieki medycznej nad Córką.
 - 6.4. Rodzice zobowiązują się do informowania się nawzajem o każdej zmianie dotyczącej: stanu zdrowia i opieki medycznej, opieki nad Dzieckiem oraz innych ważnych aspektach życia Dziecka.
 - 6.5. Wszystkie dokumenty dotyczące Córkę, m.in. paszport oraz książeczka zdrowia, będą znajdowały się w miejscu stałego pobytu Matki.
7. **Kontakty osobiste z Córką** [9]
 - 7.1. Strony zgodnie oświadczają, że mają świadomość wagi roli każdej ze Stron w życiu i rozwoju Dziecka. Z uwagi na to, iż zgodnie z wolą Stron miejscem stałego pobytu Dziecka jest miejsce stałego pobytu Matki, Matka oświadcza, że dołoży wszelkich starań, by zapewnić Ojcu jak najczęstsze kontakty z Córką. Strony uzgadniają, że Ojciec będzie widywać się z Dzieckiem zgodnie z harmonogramem ustalonym na bieżąco przez Strony, z uwzględnieniem harmonogramu pracy zawodowej każdej ze Stron. Matka zapewni Ojcu kontakt z Dzieckiem w zakresie od 20 do 50 godzin miesięcznie.
 - 7.2. Matka będzie umożliwiała kontakt telefoniczny lub przez internet Ojcu, na prośbę Dziecka lub po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z Ojcem.
 - 7.3. Podczas każdorazowego pobytu Dziecka u Ojca zagwarantuje on Dziecku możliwość nieskrępowanego kontaktu telefonicznego lub przez internet z Matką – nie rzadziej niż raz dziennie.
 - 7.4. Informacje o ewentualnym odwołaniu spotkania lub spóźnieniu z istotnych powodów (w szczególności choroba, kolizje drogowe) Rodzice przeکاżą sobie telefonicznie.

- 7.5. Strony zgodnie oświadczają, że w razie zajścia nieprzewidzianych okoliczności będą w sposób elastyczny, uwzględniający potrzeby Stron oraz Dziecka, modyfikować ustalony powyżej harmonogram kontaktów Ojca z Dzieckiem.
- 7.6. Zatwierdzona wspólnie (np. e-mailem) zmiana kontaktów z Dzieckiem jest wiążąca dla Stron i nie powoduje odpowiedzialności prawnej z tego tytułu.
- 7.7. Strony zgodnie wnoszą, by sąd w wyroku rozwodowym nie orzekał o kontaktach Ojca z Dzieckiem.
8. **Pojedyncze dni wolne od pracy lub inne święta.** Pojedyncze dni wolne od pracy lub pozostałe święta, inne niż wskazane w ust. 9–10 poniżej, Dziecko będzie spędzało z Matką, chyba że Ojciec odpowiednio wcześniej zaproponuje opiekę nad Dzieckiem ze wskazaniem terminu oraz miejsca przebywania Dziecka. [9]
9. **Urodziny lub imieniny Matki lub Ojca.** Urodziny lub imieniny Matki lub Ojca Dziecko będzie spędzało z Rodzicem obchodzącym urodziny lub imieniny po wcześniejszym uzgodnieniu przez Rodziców terminu oraz miejsca przebywania Dziecka. [9]
10. **Dzień Dziecka oraz urodziny Dziecka.** Ojcu przysługuje prawo do spędzania Dnia Dziecka oraz urodzin Dziecka poza miejscem zamieszkania Dziecka i bez obecności Matki nie rzadziej niż raz na dwa lata. [9]
11. **Ważne wydarzenia z życia Dziecka.** Ojciec ma prawo uczestniczenia w ważnych wydarzeniach z życia Dziecka, takich jak: rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, występy Dziecka, wręczenie nagród z tytułu osiągnięć Dziecka, uroczystości kościelne, np. pierwszej komunii świętej oraz jej rocznicy. Matka zobowiązuje się informować Ojca o tych wydarzeniach z minimum siedmiodniowym wyprzedzeniem. [10]
12. **Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem mogą się odbywać wyłącznie po uzgodnieniu z Matką daty, długości wyjazdu, jego terminu oraz miejsca pobytu. W takim wypadku na czas wyjazdu Matka przekaze Ojcu paszport lub dowód osobisty Dziecka, który to dokument Ojciec zwróci Matce natychmiast po powrocie do Polski. [11]
13. **Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem mogą odbywać się po uzgodnieniu z Ojcem daty, długości wyjazdu i miejsca pobytu, tak by nie kolidowały z terminami kontaktów Ojca z Dzieckiem. [11]
14. **Finansowanie potrzeb Dziecka.** Strony zgodnie ustalają, że Ojciec będzie partycypował w kosztach utrzymania Dziecka w kwotach po 1000 zł miesięcznie, płatne do rąk Matki do 10. dnia każdego miesiąca. Dodatkowo Ojciec będzie pokrywał koszty zajęć dodatkowych Córkę oraz jednego wyjazdu narciarskiego Córkę rocznie w postaci obozu sportowego. Ponadto Ojciec co roku przed wyjazdem Córkę na obóz sportowy, o którym mowa w zdaniu poprzednim, zapewni jej zakup

niezbędnej odzieży sezonowej oraz sprzętu sportowego, na co przeznaczy kwotę nie mniejszą niż 1000 zł. [12]

15. **Budowanie pozytywnych relacji** [13]

15.1. Strony zgodnie oświadczają, że każda z nich będzie budować w oczach Dziecka pozytywny obraz drugiego Rodzica oraz rodziny pochodzenia drugiego Rodzica, nie będzie wchodzić w koalicje z Dzieckiem przeciwko drugiemu z Rodziców ani nie będzie doprowadzać Dziecka do sytuacji konfliktu lojalności.

15.2. Strony zgodnie postanawiają, że w razie pojawienia się jakichkolwiek kwestii spornych pomiędzy nimi będą starały się rozwiązywać takie sprawy polubownie, kierując się dobrem Dziecka, w tym przekazując sprawę do mediacji.

16. **Nowi partnerzy Rodziców.** Rodzice zobowiązują się wprowadzać w życie Dziecka swoich nowych partnerów życiowych po porozumieniu z drugim Rodzicem i – ewentualnie – po konsultacji z psychologiem, gdy zajdzie taka potrzeba. [14]

17. **Dobra wiara i dobrowolność.** Oboje Rodzice oświadczają, iż zawierają niniejsze porozumienie w dobrej wierze, aby rozwiązać i uregulować wszystkie kwestie dotyczące Dziecka. Oświadczają również, iż podpisują niniejsze porozumienie dobrowolnie i zobowiązują się przestrzegać jego postanowień.

18. **Postanowienia końcowe** [15]

18.1. Wszelkie zmiany porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. [16]

18.2. Po upływie dwóch lat od podpisania niniejszego planu wychowawczego Rodzice zobowiązują się do jego weryfikacji oraz dokonania nowych uzgodnień zgodnych z rozwojem Dziecka. [17]

18.3. Niniejsze porozumienie sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdego z Rodziców oraz w jednym dla Sądu Okręgowego w Olsztynie, prowadzącego sprawę rozwodową pomiędzy Rodzicami pod sygn. akt I C 284/22. [18]

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Matki Dziecka)

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Ojca Dziecka) [19]

Komentarz

Podstawa prawna: art. 58, 61³ k.r.o.

Ogólna charakterystyka pisma: Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie (ewentualnie separacji) rodziców (czyli tzw. plan wychowawczy) może zostać zawarte przed mediatorem, czyli w ramach postępowania mediacyjnego (zarówno w toku sprawy sądowej, jak i poza nią), jak i bez pomocy mediatora, czyli wtedy, gdy skonfliktowane strony potrafią rozmawiać ze sobą na tyle spokojnie, by dochodzić do konstruktywnych rozwiązań. Jest to dokument składany przez strony najczęściej w sprawie o rozwód bądź separację (choć zdarza się, że również rozstający się bądź już żyjący w rozłączeniu partnerzy mający wspólne małoletnie dzieci zawierają takie porozumienie), a jego celem jest wykazanie sądowi, że rozwodzący się małżonkowie potrafią współpracować na płaszczyźnie rodzicielskiej. W takim przypadku sąd w wyroku rozwodowym (bądź separacyjnym) z reguły nie ingeruje we władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem stron, pozostawiając jej wykonywanie obojgu rodzicom. Natomiast brak porozumienia pomiędzy rodzicami może skutkować ograniczeniem władzy rodzicielskiej temu rodzicowi, z którym dziecko nie mieszka bądź nie będzie mieszkać na stałe. Zgodnie z art. 58 § 1 k.r.o. sąd uwzględni porozumienie rodzicielskie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. W praktyce zawarcie porozumienia to z reguły gwarancja uwzględnienia przez sąd zgodnej woli rozstających się małżonków. Tylko ewidentnie naruszające dobro dziecka rozstrzygnięcia zawarte w porozumieniu rodzicielskim mogą zostać zakwestionowane przez sąd. Poza sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem w związku z rozstaniem (w wyniku rozwodu bądź separacji) rodziców, w porozumieniu rodzicielskim standardowo regulowane są również takie kwestie jak utrzymywanie kontaktów z dzieckiem przez tego z rodziców, z którym dziecko nie będzie mieszkać bądź już nie mieszka na stałe, a także kwestia alimentacji ze wskazaniem konkretnych kwot, jakie jedno bądź oboje (np. w przypadku pieczy naprzemiennej) rodzice będą ponosić w celu utrzymania wspólnego potomstwa.

Sąd właściwy: Sąd okręgowy prowadzący postępowanie w sprawie o rozwód bądź o separację.

Sposób zawarcia porozumienia rodzicielskiego:

- 1) przez wzajemne ustalenia stron bez pomocy mediatora;
- 2) w ramach mediacji:
 - a) prywatnych (strony zgodnie decydują o skorzystaniu z mediacji i wybierają mediatora),
 - b) sądowych (na skutek skierowania stron do mediacji przez sąd; osoba mediatora wybrana przez sąd).

Praktyczne zastosowanie – kiedy warto, a kiedy nie: Porozumienie rodzicielskie warto zawrzeć wówczas, gdy pomiędzy stronami istnieje płaszczyzna współpracy rodzicielskiej albo przynajmniej jest szansa, by taką płaszczyznę zbudować. W sytuacji silnego konfliktu z reguły porozumienia nie uda się wypracować.

Dla kogo: Dla rozstających się małżonków mających małoletnie dziecko bądź dzieci, chcących w sposób ugodowy wykonywać władzę rodzicielską nad potomstwem oraz współpracować w innych obszarach związanych z dziećmi.

Zalety: Budowanie płaszczyzny współpracy rodzicielskiej, zapewnienie dzieciom stabilnych warunków wychowawczych; poczucie sprawczości w stosunku do regulacji zawartych w porozumieniu daje znacznie większe szanse realizacji wspólnych ustaleń.

Wady: Porozumienie rodzicielskie, nawet wówczas, gdy było złożone do akt toczącej się sprawy i uzyskało akceptację sądu, nie ma mocy orzeczenia sądu, w przeciwieństwie do ugody zawartej przed sądem bądź przed mediatorem. Oznacza to, że brak realizacji poszczególnych uregulowań porozumienia (o ile nie zostały uwzględnione w wyroku sądu) będzie skutkować – w razie zakończenia sprawy o rozwód bądź separację – koniecznością wytoczenia kolejnej sprawy sądowej, np. o uregulowanie kontaktów z dzieckiem, o podwyższenie alimentów czy o uregulowanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem.

Komentarz do konkretnych rozwiązań

[1] Rodzaj dokumentu

Wzajemne ustalenia stron przybierające formę dokumentu należy oznaczyć, wskazując na rodzaj tego dokumentu. W tym przypadku właściwym oznaczeniem jest „Porozumienie rodzicielskie” albo „Plan wychowawczy”.

[2] Miejsce i data

W porozumieniu należy wskazać miejsce i datę jego zawarcia.

[3] Strony

W porozumieniu należy oznaczyć jego strony. Wystarczającym oznaczeniem jest podanie imion i nazwisk. Oznaczenie stron można również uzupełnić o adresy stron, ewentualnie także numery PESEL.

[4] Dziecko

W porozumieniu należy wskazać z imienia i nazwiska małoletnie dziecko (dzieci), którego (których) porozumienie dotyczy.

[5] Komunikacja stron

W porozumieniu można określić, w jaki sposób rodzice będą komunikować się w sprawach dziecka. Należy pamiętać, że czasami komunikacja między rozstającymi się małżonkami jest utrudniona. W takim przypadku – dla jej usprawnienia i minimalizowania zagrożenia eskalacji konfliktu – można ją ograniczyć do pewnych form, np. krótkich informacji tekstowych (SMS-y) bądź e-maili. Można zawrzeć zobowiązanie do udzielania odpowiedzi na wiadomość w postaci SMS-a bądź e-maila dotyczącą dziecka w określonym czasie, np. w ciągu dwóch godzin od jej otrzymania. Przydatny może okazać się zapis, zgodnie z którym każda ze stron zobowiązuje się do informowania rodzica o zdarzeniach losowych w sytuacji, gdy dziecko jest u drugiego z nich.

[6] Kurs umiejętności wychowawczych

Jeżeli strony chcą poprawić swoją współpracę w kwestiach wychowawczych i uczyć się oddzielania problemów partnerskich od płaszczyzny rodzicielstwa, warto pomyśleć o wspólnym zobowiązaniu do ukończenia kursu umiejętności wychowawczych dla rodziców w sytuacji okołorozwodowej. Tego typu kursy są organizowane w większych miastach przez ośrodki pomocy społecznej bądź organizacje pozarządowe. Z reguły są bezpłatne. Mogą przynieść pozytywne skutki w zakresie budowania współpracy rodzicielskiej pomiędzy rozwodzącymi się małżonkami.

[7] Miejsce stałego pobytu dziecka

W porozumieniu należy wskazać, jakie są ustalenia stron co do miejsca stałego pobytu dziecka – czy dziecko będzie na stałe mieszkać z ojcem czy z matką.

[8] Decyzje w sprawach dziecka, dokumentacja dotycząca dziecka

Ważnym elementem porozumienia jest ustalenie, w jaki sposób rozstrząsający się małżonkowie będą wykonywać władzę rodzicielską nad dzieckiem, w tym podejmować decyzje w sprawach dziecka. Standardowym rozwiązaniem jest ustalenie, że władza rodzicielska będzie przysługiwać obojgu rodzicom, zaś decyzje o charakterze bieżącym będą podejmowane przez rodzica sprawującego w danym czasie pieczę nad potomkiem, natomiast decyzje o istotnych sprawach w życiu dziecka będą podejmowane wspólnie przez oboje rodziców. Można wymienić – chociażby przykładowo – w jakich konkretnie istotnych sprawach dotyczących dziecka rodzice będą decydować wspólnie. Trzeba pamiętać, że sąd orzekający w sprawie o rozwód bądź separację nie jest związany wolą stron wyrażoną w porozumieniu rodzicielskim – przychyli się do ustaleń stron, jeżeli – w ocenie sądu – są zgodne z dobrem dziecka. Dotyczy to w szczególności kwestii władzy rodzicielskiej – to sąd ostatecznie rozstrzyga w wyroku, czy pozostawi władzę rodzicielską nad dzieckiem obojgu rodzicom, czy też dokona jakiejś ingerencji w jej wykonywanie (ograniczy władzę rodzicielską, zawiesi ją, a w skrajnych przypadkach jej pozbawi).

W porozumieniu warto ustalić, u którego z rodziców będzie znajdować się dokumentacja dotycząca dziecka – można tu przyjąć rozwiązanie, że cała dokumentacja będzie u jednego z rodziców, z reguły tego, przy którym dziecko ma miejsce stałego pobytu. Rzadziej stosuje się rozwiązanie, zgodnie z którym część dokumentacji znajduje się u jednego rodzica, część u drugiego (np. dowód osobisty dziecka u ojca, paszport – u matki).

[9] Kontakty z dzieckiem

Uregulowanie kontaktów może w porozumieniu rodzicielskim przybrać trzy formy:

- a) elastyczną – bez wskazywania sztywnego harmonogramu kontaktów; rodzice na bieżąco ustalają termin, czas trwania oraz sposób realizacji kontaktów;
- b) umiarkowanie precyzyjną – rodzice zarysowują ogólny harmonogram kontaktów (np. dwa weekendy w miesiącu od piątku do niedzieli wieczorem, co drugi rok Wigilia Bożego Narodzenia oraz pierwszy dzień świąt, dwa razy po dwa tygodnie wakacji, tydzień ferii zimowych), a jego konkretyzację pozostawiają wzajemnym bieżącym ustaleniom (nie wskazują precyzyjnie godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów);
- c) precyzyjną – polegającą na wpisaniu precyzyjnego harmonogramu kontaktów z uwzględnieniem terminów, w tym godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów.

Harmonogram kontaktów mający formę elastyczną bądź umiarkowanie precyzyjną, a więc nieprecyzyjny w sposób szczegółowy dni i godzin rozpoczęcia i zakończenia każdego z kontaktów (np. od dnia 1 lipca od godz. 10 do dnia 31 lipca do godz. 19) nie może zostać uwzględniony w orzeczeniu sądu, a co za tym idzie – nie nadaje się później do przymusowego wykonania. W takiej sytuacji są dwa wyjścia: albo doprecyzować harmonogram, by został uwzględniony w orzeczeniu sądu (w tym w wyroku rozwodowym bądź separacyjnym czy też postanowieniu regulującym kontakty rodzica z dzieckiem), albo pozostawić uregulowanie kontaktów tylko w porozumieniu, wnosząc o nieorzeczenie przez sąd w wyroku rozwodowym bądź separacyjnym o kontaktach z dzieckiem. Elastyczny harmonogram kontaktów, możliwy do zamieszczenia tylko w porozumieniu rodzicielskim, ma tę zaletę,

że pozwala na bieżące reagowanie na różne, zmienne sytuacje życiowe, kwestie organizacyjne itd. W harmonogramie można ująć zarówno bieżące, regularne kontakty, np. w co drugi weekend, ewentualnie w jedno popołudnie w tygodniu (z nocowaniem bądź nie), jak i kontakty w okresach szczególnych, takich jak: święta, wakacje, ferie zimowe, długie weekendy, Dzień Dziecka czy uroczystości dziecka, rodziców bądź członków ich rodzin (urodziny, imieniny, Dzień Babci itd.).

W porozumieniu rodzicielskim można również uwzględnić kontakty zdalne (telefoniczne lub przez internet) rodzica z dzieckiem. Tego rodzaju kontakty również mogą zostać uregulowane w sposób:

- a) elastyczny – bez wskazywania sztywnego harmonogramu kontaktów zdalnych; rodzice na bieżąco ustalają termin, czas trwania oraz sposób realizacji tych kontaktów;
- b) umiarkowanie precyzyjny – rodzice zarysowują ogólny harmonogram kontaktów zdalnych (np. dwa razy w tygodniu po 30 min za pośrednictwem komunikatora WhatsApp lub innego wybranego przez strony), a jego konkretyzację pozostawiają wzajemnym bieżącym ustaleniom (nie wskazują precyzyjnie godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów zdalnych);
- c) precyzyjny – polegający na wpisaniu precyzyjnego harmonogramu kontaktów zdalnych z uwzględnieniem terminów, w tym godzin rozpoczęcia i zakończenia tych kontaktów, lub ze wskazaniem sposobu komunikacji (telefon, internet, w tym z doprecyzowaniem oprogramowania czy aplikacji), jaki ma zostać wykorzystany, np. Messenger, Skype, WhatsApp.

W porozumieniu rodzicielskim można również uwzględnić kontakty zdalne (telefoniczne lub przez internet) rodzica pierwszoplanowego z dzieckiem w okresach, kiedy dziecko realizuje kontakty z drugim rodzicem. W zależności od wieku dziecka, jego stanu emocjonalnego, stanu zdrowia czy innych indywidualnych czynników związanych z osobą dziecka, a także zależnie od umiejętności wzajemnego komunikowania się rodziców, kontakty te mogą zostać uregulowane w sposób:

- a) elastyczny – bez wskazywania sztywnego harmonogramu kontaktów zdalnych rodzica pierwszoplanowego z dzieckiem, np. poprzez określenie, że rodzic drugoplanowy zagwarantuje dziecku możliwość nieskrępowanego kontaktu telefonicznego lub przez

internet z rodzicem będącym głównym opiekunem nie rzadziej niż raz dziennie;

- b) umiarkowanie precyzyjny – rodzice zarysowują ogólny harmonogram kontaktów zdalnych rodzica pierwszoplanowego z dzieckiem (np. dwa razy w tygodniu po 30 minut za pośrednictwem komunikatora WhatsApp lub innego wybranego przez strony), a jego konkretyzację pozostawiają wzajemnym bieżącym ustaleniom (nie wskazują precyzyjnie godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów zdalnych);
- c) precyzyjny – polegający na wpisaniu precyzyjnego harmonogramu kontaktów zdalnych rodzica pierwszoplanowego z dzieckiem z uwzględnieniem terminów, w tym godzin rozpoczęcia i zakończenia tych kontaktów, lub ze wskazaniem sposobu komunikacji (telefon, internet, w tym z doprecyzowaniem oprogramowania czy aplikacji), jaki ma zostać wykorzystany, np. Messenger, Skype, WhatsApp.

Porozumienie rodzicielskie nie ma mocy prawnej pozwalającej na jego przymusowe egzekwowanie, chyba że została mu nadana forma ugody zawartej przed mediatorem zatwierdzonej następnie przez sąd. Jest to zatem swego rodzaju umowa dżentelmeńska. Nie oznacza to, że taki dokument ma jedynie wartość papieru, na którym został spisany. Fakt, że strony dokonały konkretnych ustaleń dotyczących kontaktów drugiego rodzica z potomstwem, w tym opracowały harmonogram kontaktów, będzie mieć zasadniczy wpływ w sytuacji, gdy w związku z problemami z realizacją kontaktów sprawa – już po orzeczeniu przez sąd rozvodu bądź separacji – wróci na wokandę, na przykład w wyniku wniosku o ustalenie bądź ograniczenie kontaktów. Sąd w takiej sytuacji weźmie pod uwagę dotychczasowe porozumienie stron, w tym w kwestii kontaktów z potomstwem.

Zgodnie z art. 58 § 1b k.r.o. na zgodny wniosek stron sąd rozwodowy (separacyjny) nie orzeka w wyroku o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem. Oznacza to, że w wyroku rozwodowym (separacyjnym) może znaleźć się:

- a) pozytywne uregulowanie kontaktów z dzieckiem (polegające na zamieszczeniu w wyroku precyzyjnego harmonogramu kontaktów rodzica z dzieckiem);

- b) negatywne uregulowanie kontaktów z dzieckiem (polegające na zamieszczeniu w wyroku rozstrzygnięcia, iż sąd nie orzeka o kontaktach rodzica z dzieckiem).

Strony mogą już w porozumieniu rodzicielskim zdecydować, czy chcą, by w wyroku rozwodowym (separacyjnym) znalazło się pozytywne uregulowanie kontaktów, czy też chcą poprzestać na postanowieniach planu wychowawczego, wnosząc zgodnie, by sąd w wyroku nie regulował kwestii kontaktów. Należy przy tym pamiętać, że wniosek o uregulowanie kontaktów w wyroku rozwodowym (separacyjnym) może dotyczyć wyłącznie precyzyjnego harmonogramu kontaktów rodzica z dzieckiem.

Inaczej rzecz się ma w sytuacji, gdy przed sądem toczy się sprawa o kontakty (często połączona ze sprawą o ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka i/lub o uregulowanie władzy rodzicielskiej). W takim przypadku sąd ma obowiązek pozytywnego rozstrzygnięcia w postanowieniu kończącym co do meritum postępowanie w sprawie o sposobie realizacji kontaktów rodzica z dzieckiem, chyba że strony w toku postępowania przed sądem:

- a) zawrą porozumienie rodzicielskie bądź umowę o kontakty, a strona, która zainicjowała sprawę sądową, cofnie wniosek, na co druga strona wyrazi zgodę;
- b) zawrą ugodę przed mediatorem, która zostanie następnie zatwierdzona przez sąd;
- c) zawrą ugodę sądową.

We wszystkich tych przypadkach sąd nie będzie w postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie orzekał o sposobie realizacji kontaktów rodzica z dzieckiem, lecz umorzy postępowanie.

[10] Ważne wydarzenia z życia dziecka

W porozumieniu można zapisać, iż rodzic niemieszkający z dzieckiem na stałe będzie miał prawo do uczestniczenia w ważnych wydarzeniach z życia dziecka, takich jak: rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, występy dziecka, wręczanie nagród z tytułu osiągnięć dziecka, uroczystości kościelne, np. pierwszej komunii świętej oraz jej rocznicy. Rodzic, z którym dziecko mieszka bądź ma mieszkać na stałe, może zobowiązać

się do informowania drugiego rodzica o takich wydarzeniach. Można ustalić, z jakim wyprzedzeniem takie informacje będą przekazywane.

[11] Wyjazdy zagraniczne dziecka

Wyjazdy zagraniczne każdego z rodziców z dzieckiem to często drażliwy temat. Jest kilka możliwości ugodowego rozwiązania tej kwestii:

- a) każdy wyjazd zagraniczny dziecka wymaga zgody obojga rodziców,
- b) zgody obojga rodziców wymagają tylko wyjazdy dłuższe, np. przekraczające 2–3 tygodnie.

Jeżeli strony mają do siebie zaufanie, drugie rozwiązanie jest bardziej praktyczne, nie wymaga bowiem wspólnych uzgodnień w sytuacji standardowych, krótkich wyjazdów zagranicznych, co eliminuje ryzyko potencjalnego konfliktu na tym tle.

[12] Alimenty

Orzekając o alimentach, sąd w wyroku rozwodowym bądź separacyjnym musi wskazać konkretną kwotę. Zamieszczane w porozumieniach rodzicielskich dodatkowe zobowiązania rodzica niemieszkającego na stałe z dzieckiem, dotyczące alimentacji, nie nadają się do przymusowego wyegzekwowania, a co za tym idzie, są jedynie dżentelmeńską deklaracją. Zatem jeżeli mamy zaufanie do drugiej strony, że będzie te honorowe zobowiązania realizować, możemy zgodzić się na takie rozwiązanie. Jeśli nie, zadbajmy o to, by te dodatkowe świadczenia określić kwotowo i zsumować z ustaloną stałą sumą pieniężną, jaka ma być uiszczana tytułem alimentów.

[13] Budowanie pozytywnych relacji

Zobowiązania stron do budowania pozytywnych wzajemnych relacji w kontekście sprawowania opieki nad dzieckiem, nienastawiania dziecka wrogo wobec drugiego rodzica czy dbałości o to, by tego typu zachowań nie było również ze strony członków rodzin każdego z małżonków, jak najbardziej mogą zostać zawarte w porozumieniu rodzicielskim. Należy jednak mieć świadomość, że są to zobowiązania o charakterze honorowym, których nie można przymusowo egzekwować. Nie oznacza to, że takie naganne zachowania jednego z rodziców, sprowadzające

się z reguły do stawiania dziecka w konflikcie lojalności, uchodzą bezkarnie. Jeśli będą się zdarzały, a sprawa rozwodowa czy separacyjna będzie już zakończona, można wystąpić do sądu rejonowego o zmianę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku rozwodowym (separacyjnym) co do kwestii władzy rodzicielskiej. Można w takim przypadku wnosić o ograniczenie władzy rodzicielskiej rodzicowi, który dopuszcza się niewłaściwych zachowań wobec dziecka bądź pozwala na takie zachowania ze strony członków swojej rodziny. Taka naganna postawa może również wpłynąć na ograniczenie kontaktów rodzica z dzieckiem.

[14] Nowi partnerzy rodziców

Często wiele emocji budzi kwestia wprowadzania w życie dziecka nowych partnerów każdego z rodziców. Należy sobie uświadomić, że jest to z reguły nieuniknione – najczęściej przy boku jednego bądź obojga rozstających się małżonków w końcu pojawiają się nowi partnerzy życiowi. Dlatego podejmowane czasami przez skonfliktowanych aktualnych bądź byłych małżonków próby blokowania kontaktu dzieci z tymi osobami są bezcelowe, a *de facto* wymierzone w dobro dzieci – poza, rzecz jasna, wyjątkowymi sytuacjami działania takiej osoby w ewidentny sposób na szkodę dzieci bądź prezentowania przez nią postawy, która uzasadnia żądanie zakazu styczności z nią dziecka. W porozumieniu rodzicielskim może znaleźć się postanowienie, zgodnie z którym każde z rodziców zobowiąże się wprowadzać w życie dziecka swojego nowego partnera życiowego w porozumieniu z drugim rodzicem, a w razie potrzeby po konsultacji z psychologiem.

[15] Postanowienia końcowe

W części zatytułowanej „Postanowienia końcowe” można zawrzeć różnego typu postanowienia, przede wszystkim dotyczące liczby egzemplarzy, w jakiej dokument został sporządzony, a także trybu dokonywania ewentualnych zmian bądź weryfikacji porozumienia po upływie określonego czasu.

[16] Zmiany porozumienia

W porozumieniu można uwzględnić postanowienie dotyczące trybu dokonywania jego ewentualnych zmian. Zalecany jest tryb pisemny.

[17] Weryfikacja porozumienia

Praktycznym rozwiązaniem jest postanowienie, zgodnie z którym strony zobowiązują się po upływie określonego czasu (np. dwóch lat) bądź po osiągnięciu przez dziecko określonego wieku do weryfikacji porozumienia i dokonania ewentualnych nowych uzgodnień zgodnych z etapem rozwoju dziecka. Możliwe są również postanowienia bardziej precyzyjne, np. przesądzające z góry sposób rozszerzania kontaktów w związku z upływem czasu. Oczywiście jest, że wraz z rozwojem dzieci ustalenia stron dotyczące kwestii opiekuńczych i wychowawczych muszą ulegać zmianom. Tym bardziej potrzebna jest dobra komunikacja między rodzicami – by zmian tych można było dokonywać pokojowo i z nastawieniem na dobro dziecka, nie zaś w formie wzajemnego przeczucia się złośliwościami.

[18] Egzemplarze porozumienia

W zależności od tego, na jakim etapie porozumienie jest zawierane (czy przed wszczęciem sprawy o rozwód bądź separację, czy też w toku postępowania), sporządzane jest z reguły w dwóch bądź w trzech egzemplarzach. W tym ostatnim przypadku trzeci egzemplarz jest składany do akt sprawy sądowej.

[19] Podpisy stron

Porozumienie powinno zostać podpisane przez obydwie strony.

Wzór nr 2. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, umiarkowanie precyzyjny harmonogram kontaktów

Porozumienie stron (plan wychowawczy) [1]

zawarte w Olsztynie 4 czerwca 2023 r. [2]

pomiędzy

**Anną Iksińską (dalej jako „Matka”), zam. w Olsztynie,
adres: ul. Skoczków 2/4, 10-900 Olsztyn, PESEL 71043100789,**

a

**Zbigniewem Iksińskim (dalej jako „Ojciec”), zam. w Olsztynie, adres:
ul. Dwudziestolatków 12/114, 10-900 Olsztyn, PESEL 71043100788,**

zwanymi łącznie „Rodzicami” bądź zamiennie „Stronami”, [3]

**w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej
nad małoletnią córką Hermenegildą Iksińską (dalej jako „Córka”
lub „Dziecko”), ur. 15 grudnia 2015 r., utrzymywania
kontaktów z Dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania
Dziecka po rozwodzie/separacji Rodziców [4]**

- 1. Wzajemne współdziałanie Rodziców.** Oboje Rodzice mają nadzieję współdziałać w sprawach dotyczących Dziecka i chcą, by władza rodzicielska przysługiwała im wspólnie. Dołożą wszelkich starań, aby wychowywać Dziecko w szacunku do drugiego Rodzica i jego rodziny – niedopuszczalne jest przekazywanie Dziecku negatywnych komentarzy o rodzinie Matki lub Ojca ani też treści nieodpowiednich do wieku i stanu rozwoju Dziecka.
- 2. Wola porozumienia pomiędzy Rodzicami.** Rodzice chcą porozumiewać się ze sobą w sprawach Córki, aby złagodzić jej skutki rozstania Rodziców.
- 3. Komunikacja Stron.** Strony zgodnie postanawiają, że będą komunikować się przy pomocy krótkich informacji tekstowych (SMS-y), telefonicznie bądź e-mailowo. Każda ze Stron zobowiązuje się do udzielenia

odpowiedzi na SMS drugiego Rodzica dotyczący Dziecka w ciągu dwóch godzin od jego otrzymania. Ponadto każda ze Stron zobowiązuje się do informowania drugiego Rodzica o zdarzeniach losowych w sytuacji, gdy Dziecko jest u jednego Rodzica. [5]

4. **Kurs umiejętności wychowawczych.** Strony zobowiązują się do ukończenia wspólnie kursu umiejętności wychowawczych dla rodziców w sytuacji okolorozwodowej, w ośrodku znajdującym się w Olsztynie. [6]
5. **Miejsce stałego pobytu.** Rodzice ustalają, że miejscem stałego pobytu Córki będzie każdorazowe miejsce stałego pobytu Matki. [7]
6. **Decyzje w sprawach Dziecka; dokumentacja dotycząca Dziecka.** [8]
 - 6.1. **Bieżące decyzje.** Rodzice oświadczają, że bieżące decyzje w sprawach Dziecka będą podejmowane przez Rodzica sprawującego w danym czasie pieczę nad Dzieckiem, z tym zastrzeżeniem, że Ojciec jest zobowiązany do uzyskania zgody Matki, z wyjątkiem spraw bieżących.
 - 6.2. **Decyzje o istotnych sprawach Dziecka.** Rodzice oświadczają, że decyzje o istotnych sprawach w życiu Dziecka będą podejmowane wspólnie przez oboje Rodziców (wybór szkoły, podjęcie leczenia, wybór zajęć pozalekcyjnych).
 - 6.3. **Dostęp do dokumentacji.** Oboje Rodzice mają pełny dostęp do dokumentacji dotyczącej edukacji oraz opieki medycznej nad Córką.
 - 6.4. **Wzajemne informowanie się.** Rodzice zobowiązują się do informowania się nawzajem o każdej zmianie dotyczącej: stanu zdrowia i opieki medycznej, opieki nad Dzieckiem oraz innych ważnych aspektach życia Dziecka.
 - 6.5. **Przechowywanie dokumentacji.** Wszystkie dokumenty dotyczące Córki, m.in. paszport oraz książeczka zdrowia, będą znajdowały się w miejscu zamieszkania Matki.
7. **Kontakty osobiste z Córką.** [9]
 - 7.1. **Harmonogram kontaktów.** Strony zgodnie oświadczają, że mają świadomość wagi roli każdej ze Stron w życiu i rozwoju Dziecka. Z uwagi na to, iż zgodnie z wolą Stron miejscem stałego pobytu Dziecka jest miejsce stałego pobytu Matki, Matka oświadcza, że dołoży wszelkich starań, by zapewnić Ojcu jak najczęstsze kontakty z Córką. Strony uzgadniają, że Ojciec będzie widywać się z Dzieckiem zgodnie z następującym harmonogramem:
 - a) w dwa weekendy w miesiącu (pierwszy i drugi weekend miesiąca), po wcześniejszym telefonicznym ustaleniu z Matką miejsca oraz godziny spotkania;
 - b) wszystkie święta (Boże Narodzenie oraz Wielkanoc) wypadające w latach parzystych Córka będzie spędzać z Matką, natomiast święta Bożego Narodzenia oraz Wielkanoc wypadające w latach nieparzystych Córka będzie spędzała z Ojcem;

- c) w latach parzystych pierwszy miesiąc wakacji, począwszy od 1 lipca do 31 lipca, Cóрка będzie spędzała z Ojcem, natomiast drugi miesiąc wakacji, począwszy od 1 sierpnia do 31 sierpnia, Cóрка będzie spędzała z Matką;
 - d) w latach nieparzystych pierwszy miesiąc wakacji, począwszy od 1 lipca do 31 lipca, Cóрка będzie spędzała z Matką, natomiast drugi miesiąc wakacji, począwszy od 1 sierpnia do 31 sierpnia, Cóрка będzie spędzała z Ojcem;
 - e) w latach nieparzystych pierwszy tydzień ferii zimowych Cóрка będzie spędzała z Ojcem, natomiast drugi tydzień z Matką;
 - f) w latach parzystych pierwszy tydzień ferii zimowych Cóрка będzie spędzała z Matką, natomiast drugi tydzień z Ojcem.
- 7.2. **Kontakty zdalne z Ojcem.** Matka będzie umożliwiała kontakt telefoniczny lub przez internet Ojcu, na prośbę Dziecka lub po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z Ojcem.
- 7.3. **Kontakty zdalne z Matką.** W czasie każdorazowego pobytu Dziecka z Ojcem, Ojciec zagwarantuje Dziecku możliwość nieskrępowanego kontaktu telefonicznego lub przez internet z Matką – nie rzadziej niż raz dziennie.
- 7.4. **Pojedyncze dni wolne od pracy lub inne święta.** Pojedyncze dni wolne od pracy lub pozostałe święta, inne niż wskazane w ust. 7.5–7.6 poniżej, Dziecko będzie spędzało z Matką, chyba że Ojciec odpowiednio wcześniej zaproponuje opiekę nad Dzieckiem ze wskazaniem terminu oraz miejsca przebywania Dziecka.
- 7.5. **Urodziny lub imieniny Matki lub Ojca.** Urodziny lub imieniny Matki lub Ojca Dziecko będzie spędzało z Rodzicem obchodzącym urodziny lub imieniny po wcześniejszym uzgodnieniu terminu oraz miejsca przebywania pomiędzy Rodzicami.
- 7.6. **Dzień Dziecka oraz urodziny Dziecka.** Ojcu przysługuje prawo do spędzania Dnia Dziecka oraz urodzin Dziecka poza miejscem zamieszkania Dziecka i bez obecności Matki nie rzadziej niż raz na dwa lata.
- 7.7. **Orzeczenie o kontaktach w wyroku rozwodowym.** Strony zgodnie wnoszą, by sąd w wyroku rozwodowym nie orzekał o kontaktach Ojca z Dzieckiem.
- 7.8. **Odwołanie spotkania; spóźnienia.** Informacje o ewentualnym odwołaniu spotkania lub spóźnieniu z istotnych powodów (w szczególności choroba, kolizje drogowe) Rodzice przekażą sobie telefonicznie.
- 7.9. **Modyfikacje harmonogramu kontaktów.** Strony zgodnie oświadczają, że w razie zajścia nieprzewidzianych okoliczności będą w sposób elastyczny, uwzględniający potrzeby Stron oraz Dziecka, modyfikować ustalony powyżej harmonogram kontaktów Ojca z Dzieckiem.

- 7.10. **Zatwierdzona zmiana kontaktów.** Zatwierdzona wspólnie (np. e-mailem) zmiana kontaktów z Dzieckiem jest wiążąca dla Stron i nie powoduje odpowiedzialności prawnej z tego tytułu.
8. **Ważne wydarzenia z życia Dziecka.** Ojciec ma prawo uczestniczenia w ważnych wydarzeniach z życia Dziecka, tj. rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, występy Dziecka, wręczenie nagród z tytułu osiągnięć Dziecka, uroczystości kościelne, np. pierwszej komunii świętej oraz jej rocznicy. Matka zobowiązuje się informować Ojca o tych wydarzeniach z minimum siedmiodniowym wyprzedzeniem. [10]
9. **Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem mogą się odbywać wyłącznie po uzgodnieniu z Matką daty, długości wyjazdu, jego terminu oraz miejsca pobytu. W takim wypadku, na czas wyjazdu, Matka przekaze Ojcu paszport lub dowód osobisty Dziecka, który to dokument Ojciec zwróci Matce natychmiast po powrocie do Polski. [11]
10. **Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem mogą odbywać się po uzgodnieniu z Ojcem daty, długości wyjazdu i miejsca pobytu, tak by nie kolidowały z kontaktem Ojca z Dzieckiem. [11]
11. **Finansowanie potrzeb Dziecka.** Strony zgodnie ustalają, że Ojciec będzie partycypował w kosztach utrzymania Dziecka w kwotach po 1000 zł miesięcznie, płatne do rąk Matki do 10. dnia każdego miesiąca. Dodatkowo Ojciec będzie pokrywał koszty zajęć dodatkowych Córki oraz jednego wyjazdu narciarskiego Córki rocznie w postaci obozu sportowego. Ponadto Ojciec co roku przed wyjazdem Córki na obóz sportowy, o którym mowa w zdaniu poprzednim, zapewni jej zakup niezbędnej odzieży sezonowej oraz sprzętu sportowego, na co przeznaczy kwotę nie mniejszą niż 1000 zł. [12]
12. **Budowanie pozytywnych relacji.** [13]
- 12.1. Strony zgodnie oświadczają, że każda z nich będzie budować w oczach Dziecka pozytywny obraz drugiego Rodzica oraz rodziny pochodzenia drugiego Rodzica, nie będzie wchodzić w koalicje z Dzieckiem przeciwko drugiemu z Rodziców ani nie będzie doprowadzać Dziecka do sytuacji konfliktu lojalności.
- 12.2. Strony zgodnie postanawiają, że w razie pojawienia się jakichkolwiek kwestii spornych pomiędzy nimi będą starały się rozwiązywać takie sprawy polubownie, kierując się dobrem Dziecka, w tym przekazując sprawę do mediacji.
13. **Nowi partnerzy Rodziców.** Rodzice zobowiązują się wprowadzać w życie Dziecka swoich nowych partnerów życiowych po porozumieniu z drugim Rodzicem i – ewentualnie – po konsultacji z psychologiem, gdy zajdzie taka potrzeba. [14]
14. **Dobra wiara i dobrowolność.** Oboje Rodzice oświadczają, iż zawierają niniejsze porozumienie w dobrej wierze, aby rozwiązać i uregulować

wszystkie kwestie dotyczące Dziecka. Oświadczają również, iż podpisują niniejsze porozumienie dobrowolnie i zobowiązują się przestrzegać jego postanowień.

15. Postanowienia końcowe [15]

- 15.1. Wszelkie zmiany porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. [16]
- 15.2. Rodzice zobowiązują się po upływie dwóch lat od podpisania niniejszego planu wychowawczego do jego weryfikacji oraz dokonania nowych uzgodnień zgodnych z rozwojem Dziecka. [17]
- 15.3. Niniejsze porozumienie sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdego z Rodziców oraz w jednym dla Sądu Okręgowego w Olsztynie, prowadzącego sprawę rozwodową pomiędzy Rodzicami pod sygn. akt I C 284/22. [18]

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Matki Dziecka)

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Ojca Dziecka) [19]

Komentarz

Zob. komentarz do Wzoru 1.

Komentarz do konkretnych rozwiązań

[1] Rodzaj dokumentu

Zob. komentarz [1] do Wzoru nr 1.

[2] Miejsce i data

Zob. komentarz [2] do Wzoru nr 1.

[3] Strony

Zob. komentarz [3] do Wzoru nr 1.

[4] Dziecko

Zob. komentarz [4] do Wzoru nr 1.

[5] Komunikacja stron

Zob. komentarz [5] do Wzoru nr 1.

[6] Kurs umiejętności wychowawczych

Zob. komentarz [6] do Wzoru nr 1.

[7] Miejsce stałego pobytu dziecka

Zob. komentarz [7] do Wzoru nr 1.

[8] Decyzje w sprawach dziecka, dokumentacja dotycząca dziecka

Zob. komentarz [18] do Wzoru nr 1.

[9] Kontakty z dzieckiem

Zob. komentarz [9] do Wzoru nr 1.

[10] Ważne wydarzenia z życia dziecka

Zob. komentarz [10] do Wzoru nr 1.

[11] Wyjazdy zagraniczne dziecka

Zob. komentarz [11] do Wzoru nr 1.

[12] Alimenty

Zob. komentarz [12] do Wzoru nr 1.

[13] Budowanie pozytywnych relacji

Zob. komentarz [13] do Wzoru nr 1.

[14] Nowi partnerzy rodziców

Zob. komentarz [14] do Wzoru nr 1.

[15] Postanowienia końcowe

Zob. komentarz [15] do Wzoru nr 1.

[16] Zmiany porozumienia

Zob. komentarz [16] do Wzoru nr 1.

[17] Weryfikacja porozumienia

Zob. komentarz [17] do Wzoru nr 1.

[18] Egzemplarze porozumienia

Zob. komentarz [18] do Wzoru nr 1.

[19] Podpisy stron

Zob. komentarz [19] do Wzoru nr 1.

Wzór nr 3. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozwodzie/separacji rodziców (plan wychowawczy) – dziecko przy jednym z rodziców, precyzyjny harmonogram kontaktów

Porozumienie stron (plan wychowawczy) [1]

zawarte w Olsztynie 4 czerwca 2023 r. [2]

pomiędzy

**Anną Igrekowską-Iksińską (dalej jako „Matka”), zam. w Olsztynie,
adres: ul. Skoczków 2/4, 10-900 Olsztyn, PESEL 71043100789,**

a

**Zbigniewem Iksińskim (dalej jako „Ojciec”), zam. w Olsztynie, adres:
ul. Dwudziestolatków 12/114, 10-900 Olsztyn, PESEL 71043100788,**

zwanymi łącznie „Rodzicami” bądź zamiennie „Stronami”, [3]

**w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej
nad małoletnią córką Hermenegildą Iksińską (dalej jako
„Córka” lub „Dziecko”), ur. 15 grudnia 2015 r., utrzymywania
kontaktów z Dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania
Dziecka po rozwodzie/separacji Rodziców [4]**

- 1. Wzajemne współdziałanie Rodziców.** Oboje Rodzice mają nadzieję współdziałać w sprawach dotyczących Dziecka i chcą, by władza rodzicielska przysługiwała im wspólnie. Dołożą wszelkich starań, aby wychowywać Dziecko w szacunku do drugiego Rodzica i jego rodziny – niedopuszczalne jest przekazywanie Dziecku negatywnych komentarzy o rodzinie Matki lub Ojca ani też treści nieodpowiednich do wieku i stanu rozwoju Dziecka.
- 2. Wola porozumienia pomiędzy Rodzicami.** Rodzice chcą porozumieć się ze sobą w sprawach Córki, aby złagodzić jej skutki rozstania Rodziców.
- 3. Komunikacja Stron.** Strony zgodnie postanawiają, że będą komunikować się przy pomocy krótkich informacji tekstowych (SMS-y), telefonicznie bądź e-mailowo. Każda ze Stron zobowiązuje się do udzielenia odpowiedzi na SMS drugiego Rodzica dotyczący Dziecka w ciągu dwóch

godzin od jego otrzymania. Ponadto każda ze Stron zobowiązuje się do informowania drugiego Rodzica o zdarzeniach losowych w sytuacji, gdy Dziecko jest u jednego Rodzica. [5]

4. **Kurs umiejętności wychowawczych.** Strony zobowiązują się do ukończenia wspólnie kursu umiejętności wychowawczych dla rodziców w sytuacji okołorozwodowej, w ośrodku znajdującym się w Olsztynie. [6]
5. **Miejsce stałego pobytu.** Rodzice ustalają, że miejscem stałego pobytu Córki będzie każdorazowe miejsce stałego pobytu Matki. [7]
6. **Decyzje w sprawach Dziecka; dokumentacja dotycząca Dziecka.** [8]
 - 6.1. Rodzice oświadczają, że bieżące decyzje w sprawach Dziecka będą podejmowane przez Rodzica sprawującego w danym czasie pieczę nad Dzieckiem, z tym zastrzeżeniem, że Ojciec jest zobowiązany do uzyskania zgody Matki, z wyjątkiem spraw bieżących.
 - 6.2. Rodzice oświadczają, że decyzje o istotnych sprawach w życiu Dziecka będą podejmowane wspólnie przez oboje Rodziców (wybór szkoły, podjęcie leczenia, wybór zajęć pozalekcyjnych).
 - 6.3. Oboje Rodzice mają pełny dostęp do dokumentacji dotyczącej edukacji oraz opieki medycznej nad Córką.
 - 6.4. Rodzice zobowiązują się do informowania się nawzajem o każdej zmianie dotyczącej: stanu zdrowia i opieki medycznej, opieki nad dzieckiem oraz innych ważnych aspektach życia Dziecka.
 - 6.5. Wszystkie dokumenty dotyczące córki, m.in. paszport oraz książeczka zdrowia, będą znajdowały się w miejscu zamieszkania matki.
7. **Kontakty osobiste z Córką.** [9]
 - 7.1. Strony zgodnie oświadczają, że mają świadomość wagi roli każdej ze Stron w życiu i rozwoju Dziecka. Z uwagi na to, iż zgodnie z wolą Stron miejscem stałego pobytu Dziecka jest miejsce stałego pobytu Matki, Matka oświadcza, że dołoży wszelkich starań, by zapewnić Ojcu jak najczęstsze kontakty z Córką. Strony uzgadniają, że Ojciec będzie widywać się z Dzieckiem zgodnie z następującym harmonogramem:
 - a) w każdym parzystym tygodniu roku: od piątku od odebrania Dziecka z miejsca zamieszkania o godz. 20.00 do poniedziałku do odwiezienia Dziecka do placówki edukacyjnej;
 - b) wakacje: w latach parzystych – od ostatniego dnia zajęć szkolnych od godz. 20.00 do 15 lipca do godz. 20.00; oraz od 1 sierpnia od godz. 10.00 do 15 sierpnia do godz. 20.00; w latach nieparzystych – od 16 lipca do godz. 10.00 do 31 lipca do godz. 20.00 oraz od 16 sierpnia do godz. 10.00 do 31 sierpnia do godz. 20.00; wszystkie terminy z możliwością wyjazdu poza granice kraju;
 - c) ferie zimowe: w latach parzystych – pierwszy tydzień ferii zimowych od ostatniego dnia zajęć edukacyjnych poprzedzającego ferie zimowe ogłoszone dla województwa

- warmińsko-mazurskiego (lub innego właściwego dla miejsca zamieszkania Dziecka) od odebrania Dziecka z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć szkolnych lub z miejsca zamieszkania o godz. 14.00 do następującej po tym dniu drugiej soboty do godz. 20.00; w latach nieparzystych – drugi tydzień ferii zimowych, poczynając od siódmego dnia ferii zimowych następującego po ostatnim dniu zajęć edukacyjnych poprzedzającym ferie zimowe ogłoszone dla województwa warmińsko-mazurskiego (lub innego właściwego dla miejsca zamieszkania Dziecka) od godz. 14.00 do ostatniego dnia poprzedzającego rozpoczęcie zajęć edukacyjnych do godz. 20.00; wszystkie terminy z możliwością wyjazdu poza granice kraju;
- d) Boże Narodzenie: w latach parzystych – od ostatniego dnia zajęć edukacyjnych poprzedzających ferie świąteczne od odebrania Dziecka z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć szkolnych do drugiego dnia świąt (26 grudnia) do godz. 12.00 (odwiezienie Dziecka do miejsca zamieszkania bądź aktualnego miejsca pobytu Matki); w latach nieparzystych – od drugiego dnia świąt (26 grudnia) od godz. 12.00 (odebranie Dziecka z miejsca zamieszkania bądź aktualnego miejsca pobytu Matki) do 2 stycznia następnego roku do godz. 19.00 (odwiezienie Dziecka do miejsca zamieszkania bądź aktualnego miejsca pobytu Matki);
 - e) urodziny Dziecka (22 grudnia): w latach nieparzystych – od odebrania z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć edukacyjnych, a jeżeli jest to dzień wolny od zajęć szkolnych – od odebrania Dziecka z miejsca zamieszkania o godz. 10.00 do 23 grudnia do godz. 19.00;
 - f) Wielkanoc: w latach parzystych – od ostatniego dnia zajęć edukacyjnych (Wielka Środa) od odebrania Dziecka z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć szkolnych do Wielkiej Soboty do godz. 20.00; w latach nieparzystych – od Wielkiej Soboty od godz. 20.00 do ostatniego dnia wolnego od zajęć szkolnych do godz. 20.00;
 - g) weekend majowy: w latach nieparzystych – od ostatniego dnia zajęć edukacyjnych w kwietniu od odebrania Dziecka z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć szkolnych do ostatniego dnia wolnego od zajęć szkolnych do godz. 20.00;
 - h) Boże Ciało: w latach parzystych – od ostatniego dnia zajęć edukacyjnych od odebrania Dziecka z placówki edukacyjnej po zakończeniu zajęć szkolnych do ostatniego dnia wolnego od zajęć szkolnych do godz. 20.00
- z obowiązkiem po stronie Ojca do odbierania Dziecka na kontakt z placówki edukacyjnej bądź z miejsca zamieszkania Matki oraz

- odwożenia do placówki edukacyjnej bądź do miejsca zamieszkania Matki po zakończonym kontakcie.
- 7.2. Strony zgodnie oświadczają, że w razie zajścia nieprzewidzianych okoliczności będą w sposób elastyczny, uwzględniający potrzeby Stron oraz Dziecka, modyfikować ustalony powyżej harmonogram kontaktów Ojca z Dzieckiem.
- 7.3. Strony zgodnie wnoszą, by sąd w wyroku rozwodowym orzekł o kontaktach Ojca z Dzieckiem w sposób ustalony przez strony w niniejszym porozumieniu.
8. **Odwołanie spotkania; spóźnienia.** Informacje o ewentualnym odwołaniu spotkania lub spóźnieniu z istotnych powodów (w szczególności choroba, kolizje drogowe) Rodzice przekażą sobie telefonicznie. [9]
9. **Modyfikacje harmonogramu kontaktów.** Strony zgodnie oświadczają, że w razie zajścia nieprzewidzianych okoliczności będą w sposób elastyczny, uwzględniający potrzeby Stron oraz Dziecka, modyfikować ustalony powyżej harmonogram kontaktów Ojca z Dzieckiem. [9]
10. **Zatwierdzona zmiana kontaktów.** Zatwierdzona wspólnie (np. e-mailem) zmiana kontaktów z Dzieckiem jest wiążąca dla Stron i nie powoduje odpowiedzialności prawnej z tego tytułu. [9]
11. **Ważne wydarzenia z życia Dziecka.** Ojciec ma prawo uczestniczenia w ważnych wydarzeniach z życia Dziecka, takich jak rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, występy Dziecka, wręczanie nagród z tytułu osiągnięć Dziecka, uroczystości kościelne, np. pierwszej komunii świętej oraz jej rocznicy. Matka zobowiązuje się informować Ojca o tych wydarzeniach z minimum siedmiodniowym wyprzedzeniem. [10]
12. **Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Ojca z Dzieckiem mogą się odbywać wyłącznie po uzgodnieniu z Matką daty, długości wyjazdu, jego terminu oraz miejsca pobytu. w takim wypadku, na czas wyjazdu, Matka przekaże Ojcu paszport lub dowód osobisty Dziecka, który to dokument Ojciec zwróci Matce natychmiast po powrocie do Polski. [11]
13. **Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem.** Wyjazdy zagraniczne Matki z Dzieckiem mogą odbywać się po uzgodnieniu z Ojcem daty, długości wyjazdu i miejsca pobytu, tak by nie kolidowały z kontaktem Ojca z Dzieckiem. [11]
14. **Finansowanie potrzeb Dziecka.** Strony zgodnie ustalają, że Ojciec będzie partycypował w kosztach utrzymania Dziecka w kwotach po 1000 zł miesięcznie, płatne do rąk Matki do 10. dnia każdego miesiąca. Dodatkowo Ojciec będzie pokrywał koszty zajęć dodatkowych Córkę oraz jednego wyjazdu narciarskiego Córkę rocznie w postaci obozu sportowego. Ponadto Ojciec co roku przed wyjazdem Córkę na obóz sportowy, o którym mowa w zdaniu poprzednim, zapewni jej zakup niezbędnej odzieży sezonowej oraz sprzętu sportowego, na co przeznaczy kwotę nie mniejszą niż 1000 zł. [12]

15. **Budowanie pozytywnych relacji.** [13]
- 15.1. Strony zgodnie oświadczają, że każda z nich będzie budować w oczach Dziecka pozytywny obraz drugiego Rodzica oraz rodziny pochodzenia drugiego Rodzica, nie będzie wchodzić w koalicje z Dzieckiem przeciwko drugiemu z Rodziców ani nie będzie doprowadzać Dziecka do sytuacji konfliktu lojalności.
- 15.2. Strony zgodnie postanawiają, że w razie pojawienia się jakichkolwiek kwestii spornych pomiędzy nimi będą starały się rozwiązywać takie sprawy polubownie, kierując się dobrem Dziecka, w tym przekazując sprawę do mediacji.
16. **Nowi partnerzy Rodziców.** Rodzice zobowiązują się wprowadzać w życie Dziecka swoich nowych partnerów życiowych po porozumieniu z drugim Rodzicem i – ewentualnie – po konsultacji z psychologiem, gdy zajdzie taka potrzeba. [14]
17. **Dobra wiara i dobrowolność.** Oboje Rodzice oświadczają, iż zawierają niniejsze porozumienie w dobrej wierze, aby rozwiązać i uregulować wszystkie kwestie dotyczące Dziecka. Oświadczają również, iż podpisują niniejsze porozumienie dobrowolnie i zobowiązują się przestrzegać jego postanowień.
18. **Postanowienia końcowe.** [15]
- 18.1. Wszelkie zmiany porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. [16]
- 18.2. Rodzice zobowiązują się po upływie dwóch lat od podpisania niniejszego planu wychowawczego do jego weryfikacji oraz dokonania nowych uzgodnień zgodnych z rozwojem Dziecka. [17]
- 18.3. Niniejsze porozumienie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdego z rodziców oraz w jednym dla Sądu Okręgowego w Olsztynie, prowadzącego sprawę rozwoową pomiędzy rodzicami pod sygn. akt I C 284/22. [18]

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Matki Dziecka)

.....
(własnoręczny czytelny podpis Ojca
Dziecka) [19]

Komentarz

Zob. komentarz do Wzoru nr 1.

Komentarz do konkretnych rozwiązań

[1] Rodzaj dokumentu

Zob. komentarz [1] do Wzoru nr 1.

[2] Miejsce i data

Zob. komentarz [2] do Wzoru nr 1.

[3] Strony

Zob. komentarz [3] do Wzoru nr 1.

[4] Dziecko

Zob. komentarz [4] do Wzoru nr 1.

[5] Komunikacja stron

Zob. komentarz [5] do Wzoru nr 1.

[6] Kurs umiejętności wychowawczych

Zob. komentarz [6] do Wzoru nr 1.

[7] Miejsce stałego pobytu dziecka

Zob. komentarz [7] do Wzoru nr 1.

[8] Decyzje w sprawach dziecka, dokumentacja dotycząca dziecka

Zob. komentarz [18] do Wzoru nr 1.

[9] Kontakty z dzieckiem

Zob. komentarz [9] do Wzoru nr 1.

[10] Ważne wydarzenia z życia dziecka

Zob. komentarz [10] do Wzoru nr 1.

[11] Wyjazdy zagraniczne dziecka

Zob. komentarz [11] do Wzoru nr 1.

[12] Alimenty

Zob. komentarz [12] do Wzoru nr 1.

[13] Budowanie pozytywnych relacji

Zob. komentarz [13] do Wzoru nr 1.

[14] Nowi partnerzy rodziców

Zob. komentarz [14] do Wzoru nr 1.

[15] Postanowienia końcowe

Zob. komentarz [15] do Wzoru nr 1.

[16] Zmiany porozumienia

Zob. komentarz [16] do Wzoru nr 1.

[17] Weryfikacja porozumienia

Zob. komentarz [17] do Wzoru nr 1.

[18] Egzemplarze porozumienia

Zob. komentarz [18] do Wzoru nr 1.

[19] Podpisy stron

Zob. komentarz [19] do Wzoru nr 1.

Wzór nr 4. Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka po rozstaniu rodziców (plan wychowawczy) – piecza naprzemienna, kontakty dzieci z rodzicem w okresach, gdy pieczę sprawuje nad nimi drugi rodzic, konkubinaty

**Porozumienie rodziców
w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej,
utrzymywania kontaktów z małoletnimi dziećmi
oraz ponoszenia kosztów utrzymania w związku
z rozstaniem rodziców (plan wychowawczy) [1]**

zawarte w Olsztynie 7 czerwca 2023 r. [2]

pomiędzy:

Williamem Skorupą (dalej zwanym „Ojcem”), zam. w Olsztynie,
adres: ul. Mazurska 5, 10-900 Olsztyn, PESEL: 67093199887,

a

Samantą Kowalską (dalej zwaną „Matką”), zam. w Olsztynie,
adres: ul. Rybna 15, 10-900 Olsztyn, PESEL: 67093199888,

dalej zwanymi w liczbie pojedynczej „Rodzicem” lub łącznie „Rodzicami” [3]

Niniejszym porozumieniem Rodzice czynią zgodne postanowienia dotyczące zasad wykonywania władzy rodzicielskiej, odbywania kontaktów z małoletnimi dziećmi oraz pokrywania kosztów utrzymania swoich małoletnich dzieci: **Barbary Kowalskiej-Skorupy**, ur. 12 września 2008 r. w Olsztynie, oraz **Zuzanny Kowalskiej-Skorupy**, ur. 18 marca 2010 r. w Olsztynie, dalej zwanych łącznie „Małoletnimi” lub zamiennie „Dziećmi”. [4]

§ 1. Miejsce stałego pobytu Małoletnich [5]

Rodzice zgodnie ustalają, że miejscem stałego pobytu Małoletnich będzie każdorazowe miejsce stałego pobytu Matki, z tym zastrzeżeniem, że piecza nad Małoletnimi będzie sprawowana przez Rodziców w systemie naprzemiennym.

§ 2. Władza rodzicielska nad Dziećmi; dokumentacja dotycząca Dzieci [6]

1. Strony zgodnie ustalają, że władza rodzicielska nad Małoletnimi przysługiwać będzie obojgu Rodzicom.

2. Rodzice oświadczają, że decyzje dotyczące bieżących spraw Małoletnich podejmowane będą przez Rodzica sprawującego w danym czasie bezpośrednią pieczę nad Małoletnimi.
3. Rodzice oświadczają, że decyzje dotyczące istotnych spraw Małoletnich podejmowane będą wspólnie przez Rodziców.
4. Rodzice zobowiązują się niezwłocznie informować się nawzajem o wszelkich istotnych sprawach Małoletnich oraz przekazywać sobie nawzajem wszelkie istotne dokumenty dotyczące Małoletnich na życzenie i zgodnie z usprawiedliwioną potrzebą drugiego Rodzica lub Małoletnich.

§ 3. Piecza naprzemienna [7]

1. **Pieczą naprzemienną w okresach bieżących.** Rodzice będą sprawować bezpośrednią pieczę nad Małoletnimi w sposób naprzemienny, tj. w powtarzających się okresach, w następujący sposób: w cyklach po dwa tygodnie (z wyłączeniem wakacji, ferii zimowych, okresów świątecznych i tzw. długich weekendów), od poniedziałku, od odebrania Małoletnich ze szkoły, do następującego po dwóch tygodniach poniedziałku, do odwiezienia Małoletnich do szkoły, przy czym pierwszy cykl dwutygodniowy opieki naprzemienną (przysługujący Matce) rozpocznie się od 31 sierpnia 2023 r. od godz. 10:00 i będzie trwał do następującego po dwóch tygodniach poniedziałku, do odwiezienia Małoletnich do szkoły.
2. **Pieczą naprzemienną w okresach szczególnych.** Sposób sprawowania pieczy nad Dziećmi w okresach szczególnych, tj. wakacji, ferii zimowych, ferii świątecznych, tzw. długich weekendów oraz – ewentualnie – innych okresów (np. Mikołajki, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci, Dzień Dziadka, urodziny i imieniny Dzieci, Rodziców oraz innych członków rodziny), Strony określą odrębnie z odpowiednim wyprzedzeniem, uwzględniając potrzeby Dzieci oraz każdego z Rodziców.

§ 4. Kontakty z Dziećmi [8]

1. W okresach sprawowania nad Dziećmi pieczy przez jedno z Rodziców drugi Rodzic ma prawo do utrzymywania kontaktów z Małoletnimi w następujący sposób: w tygodniach, w których Dzieci przebywają z Ojcem, Matka ma prawo kontaktować się z Dziećmi we wtorki, czwartki i soboty w godz. 18.00–19.00 przy pomocy środków porozumiewania się na odległość (telefon, komunikatory internetowe), zaś w tygodniach, w których Dzieci przebywają z Matką, Ojciec ma prawo kontaktować się z Dziećmi we wtorki, czwartki i soboty w godz. 18.00–19.00 przy pomocy środków porozumiewania się na odległość (telefon, komunikatory internetowe).
2. Rodzic sprawujący w danym okresie pieczę nad Małoletnimi jest zobowiązany do umożliwienia drugiemu Rodzicowi zrealizowania kontaktu z Dziećmi, m.in. przez zapewnienie odpowiedniego sprzętu oraz dostępu do sieci telefonii komórkowej bądź internetu.

§ 5. Koszty utrzymania Małoletnich [9]

(bez alimentacji do rąk drugiego rodzica)

Rodzice zobowiązują się partycypować w równych częściach w kosztach realizacji usprawiedliwionych potrzeb Małoletnich w ten sposób, że każde z Rodziców będzie ponosić bieżące koszty utrzymania Małoletnich w czasie sprawowania bezpośredniej pieczy nad Małoletnimi, a oboje Rodzice będą po połowie ponosić inne koszty utrzymania Małoletnich, niemające charakteru wydatków bieżących.

albo

(dodatkowa alimentacja do rąk drugiego rodzica oraz system płatności bezpośrednich)

1. Z uwagi na dysproporcję w zarobkach Rodziców Strony zgodnie postanawiają, że Ojciec będzie w całości finansował usprawiedliwione potrzeby Małoletnich podczas okresów sprawowania pieczy nad Dziećmi, ponadto zaś będzie łożył kwotę po 1000 zł na każde z Dzieci, tj. łącznie 2000 zł, tytułem alimentów, płatne do rąk Matki do 10. dnia każdego miesiąca z góry, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.
2. Ponadto Ojciec – w celu zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb Małoletnich – będzie dokonywał następujących płatności bezpośrednio na rachunki bankowe podmiotów świadczących usługi związane z zaspokajaniem potrzeb Dzieci: czesne za szkołę (2 × 800 zł), zajęcia plastyczne (2 × 100 zł), jazda konna (cóрка Barbara – 250 zł), lekcje tańca (cóрка Zuzanna – 250 zł).
3. W razie wystąpienia nieprzewidzianych usprawiedliwionych potrzeb któregoś z Małoletnich, wymagających nakładów finansowych (np. zabiegi medyczne bądź inne metody lecznicze), Strony ustalą sposób pokrycia tych kosztów, z tym zastrzeżeniem, że Ojciec zobowiązuje się pokryć te koszty w co najmniej 70 proc.

§ 6. Postanowienia końcowe [10]

1. Niniejsze porozumienie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdego z Rodziców. [11]
2. Wszelkie zmiany niniejszego porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. [12]

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Matki Dzieci) [13]

.....
(własnoręczny czytelny podpis
Ojca Dzieci) [13]

Komentarz

Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 2 k.r.o.

Ogólna charakterystyka pisma: Porozumienie rodzicielskie w sprawie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, utrzymywania kontaktów z dzieckiem oraz ponoszenia kosztów utrzymania dziecka pomiędzy rodzicami żyjącymi w rozłączeniu (z reguły niebędącymi małżeństwem), czyli tzw. plan wychowawczy, to dokument, który może zostać złożony przez strony w sprawie o władzę rodzicielską, ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka lub o kontakty, toczącej się przed sądem rejonowym. Celem tego dokumentu jest wykazanie sądowi, że rodzice małoletniego dziecka (bądź dzieci) rozstający się bądź żyjący w rozłączeniu potrafią współpracować na płaszczyźnie rodzicielskiej. W takim przypadku sąd z reguły nie ingeruje we władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem stron, pozostawiając jej wykonywanie obojgu rodzicom. Natomiast brak porozumienia pomiędzy rodzicami może skutkować ograniczeniem władzy rodzicielskiej temu rodzicowi, z którym dziecko nie mieszka bądź nie będzie mieszkać na stałe. Sąd uwzględnia porozumienie rodzicielskie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. W praktyce zawarcie porozumienia to z reguły gwarancja uwzględnienia przez sąd zgodnej woli rozstających się bądź żyjących w rozłączeniu rodziców. Jedynie ewidentnie naruszające dobro dziecka rozstrzygnięcia zawarte w porozumieniu rodzicielskim mogłyby zostać zakwestionowane przez sąd. Zgodnie z art. 107 § 2 k.r.o. w razie braku porozumienia pomiędzy rodzicami sąd, uwzględniając prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców, rozstrzyga o sposobie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka, jeżeli dobro dziecka za tym przemawia. Jeżeli porozumienie rodzicielskie jest zawierane w związku z toczącą się przed sądem rejonowym sprawą o władzę rodzicielską, sąd w postanowieniu kończącym sprawę uregułuje kwestię władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem. Porozumienie rodzicielskie może zostać zawarte również w związku z toczącą się sprawą o ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka lub ze sprawą o kontakty, a także w związku

ze sprawą o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka (np. wyborze szkoły dla dziecka, gdy rodzice nie są co do tego zgodni).

Porozumienie rodzicielskie może zostać również zawarte przez rozstających się bądź żyjących w rozłączeniu rodziców niezależnie od tego, czy pomiędzy rodzicami toczy się sprawa sądowa o władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem (w tym o ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka) czy też o inne kwestie sporne między rodzicami związane z osobą dziecka (o kontakty, o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka). W takim przypadku dokument ten służy rodzicom wyłącznie jako wyraz ich zgodnych ustaleń dotyczących wychowywania wspólnego potomstwa, nie będąc jedynie formalnym wymogiem związanym z toczącą się sprawą sądową.

W porozumieniu rodzicielskim zawieranym przez rodziców niebędących małżeństwem można – poza uregulowaniem kwestii wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem stron – zawrzeć również uregulowania dotyczące alimentacji oraz kontaktów z potomstwem, choć nie jest to obligatoryjne.

Sąd właściwy: Sąd rejonowy prowadzący postępowanie w sprawie o władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem (w tym o ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka) bądź o inne kwestie sporne między rodzicami związane z osobą dziecka (o kontakty, o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka).

Sposób zawarcia porozumienia rodzicielskiego:

- 1) przez wzajemne ustalenia stron bez pomocy mediatora;
- 2) w ramach mediacji:
 - a) prywatnych (strony zgodnie decydują o skorzystaniu z mediacji i wybierają mediatora),
 - b) sądowych (o ile między stronami toczy się postępowanie przed sądem; na skutek skierowania stron do mediacji przez sąd; osoba mediatora wybrana przez sąd).

Praktyczne zastosowanie – kiedy warto, a kiedy nie: Porozumienie rodzicielskie warto zawrzeć wówczas, gdy pomiędzy stronami istnieje

płaszczyzna współpracy rodzicielskiej albo przynajmniej jest szansa, by taką płaszczyznę zbudować. W sytuacji silnego konfliktu z reguły porozumienia nie uda się wypracować.

Dla kogo: Dla rozstających się bądź żyjących w rozłączeniu rodziców (niekiedy byłych małżonków), mających małoletnie dziecko bądź dzieci, chcących w sposób ugodowy wykonywać władzę rodzicielską nad potomstwem oraz współpracować w innych obszarach związanych z dziećmi.

Zalety: Można wskazać na wiele zalet uregulowania kwestii związanych z wychowaniem wspólnych dzieci rozstających się bądź żyjących w rozłączeniu rodziców w porozumieniu rodzicielskim, takich jak:

- 1) budowanie płaszczyzny współpracy rodzicielskiej;
- 2) zapewnienie dzieciom stabilnych warunków wychowawczych;
- 3) poczucie sprawczości w stosunku do regulacji zawartych w porozumieniu daje znacznie większe szanse realizacji wspólnych ustaleń.

Wady: Porozumienie rodzicielskie, nawet wówczas, gdy było złożone do akt toczącej się sprawy i uzyskało akceptację sądu, nie ma mocy orzeczenia sądu, w przeciwieństwie do ugody zawartej przed sądem bądź przed mediatorem. Oznacza to, że brak realizacji poszczególnych uregulowań porozumienia może skutkować koniecznością wytoczenia sprawy sądowej, np. o uregulowanie kontaktów z dzieckiem, o podwyższenie alimentów czy o uregulowanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. Jeżeli porozumienie rodzicielskie jest zawierane w związku z toczącą się przed sądem rejonowym sprawą o władzę rodzicielską czy inne kwestie sporne między rodzicami związane z osobą dziecka, sąd w postanowieniu kończącym sprawę ureguje kwestię władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem. Sąd nie może natomiast w tym samym postępowaniu orzec o alimentacji, gdyż sprawy o alimenty toczą się w trybie procesowym, zaś sprawy o władzę rodzicielską czy kontakty z dzieckiem – w trybie nieprocesowym.

Komentarz do konkretnych rozwiązań

[1] Rodzaj dokumentu

Zob. komentarz [1] do Wzoru nr 1.

[2] Miejsce i data

Zob. komentarz [2] do Wzoru nr 1.

[3] Strony

Zob. komentarz [3] do Wzoru nr 1.

[4] Dziecko

Zob. komentarz [4] do Wzoru nr 1.

[5] Miejsce stałego pobytu dziecka

Zob. komentarz [7] do Wzoru nr 1.

[6] Władza rodzicielska (decyzje w sprawach dziecka); dokumentacja dotycząca dziecka

Zob. komentarz [8] do Wzoru nr 1.

Sąd orzekający w sprawie o władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem nie jest związany wolą stron wyrażoną w porozumieniu rodzicielskim – przychyliła się do ustaleń stron, jeżeli – w ocenie sądu – są zgodne z dobrem dziecka. Ta dyrektywa, którą ma kierować się sąd rodzinny, nabiera szczególnej aktualności w sprawach, w których rodzice decydują, by ich wspólne małoletnie dziecko było wychowywane w systemie pieczy naprzemiennej. Dlatego ważny jest w takiej sprawie przebieg postępowania dowodowego – przede wszystkim dowód z przesłuchania stron, ewentualnie przesłuchanie świadka bądź świadków na okoliczność sytuacji opiekuńczo-wychowawczej małoletnich dzieci. Może też tak się zdarzyć, że sąd zleci kuratorowi sądowemu sporządzenie sprawozdania w miejscu zamieszkania bądź miejscach zamieszkania rodziców w celu ustalenia, jaka jest sytuacja dzieci. Jeżeli w wyniku

przeprowadzenia takich dowodów sąd dojdzie do wniosku, że rzeczywiście rozstający się bądź żyjący w rozłączeniu rodzice potrafią zgodnie współdziałać przy wychowywaniu dzieci, uwzględni ustalenia stron o pieczy naprzemiennej w postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie.

Należy przy tym pamiętać, że w sytuacji, gdy rozstają się rodzice niebędący małżeństwem, a co za tym idzie – nie będzie toczyła się między nimi sprawa o rozwód czy separację, nie jest konieczne, by uregulowanie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, w tym wychowywanie dziecka w systemie pieczy naprzemiennej, przybrało formę orzeczenia sądu. Równie dobrze wprowadzenie takiego systemu pieczy może wynikać z ustaleń rodziców, które przybiorą formę mniej lub bardziej sformalizowanych ustaleń (porozumienie ustne, porozumienie pisemne, ugoda zawarta przed mediatorem).

W porozumieniu, w którym rodzice decydują o modelu pieczy naprzemiennej nad dzieckiem, z reguły znajduje się postanowienie, zgodnie z którym decyzje dotyczące bieżących spraw dziecka mają być podejmowane przez rodzica sprawującego w danym czasie bezpośrednią pieczę nad dzieckiem, natomiast decyzje dotyczące istotnych spraw dzieci mają być podejmowane wspólnie.

[7] Piecza naprzemienna

Uwagi ogólne. Harmonogram pieczy naprzemiennej może zostać uregulowany przez rodziców w różny sposób. Dominuje model opieki tydzień na tydzień bądź dwa tygodnie na dwa tygodnie, rzadziej miesiąc na miesiąc. W wyjątkowych sytuacjach interwały mogą być jeszcze dłuższe, np. pół roku czy rok, kiedy jedno z rodziców mieszka w znacznej odległości od drugiego, w tym za granicą. Przy interwałach dłuższych niż tydzień warto pomyśleć o uregulowaniu kontaktów dzieci z tym rodzicem, z którym akurat nie przebywają – rozłąka z jednym z rodziców na dwa tygodnie czy miesiąc nie wydaje się korzystna dla dziecka.

Pieczka naprzemienna w okresach bieżących. Ustalając harmonogram pieczy naprzemiennej, warto oddzielić sposób sprawowania takiego modelu opieki w okresach bieżących (czyli w ciągu roku szkolnego) od

pieczy w okresach szczególnych (wakacje, ferie zimowe, ferie świąteczne, tzw. długie weekendy). W okresach bieżących, biegnących stabilnym rytmem, sprawdzają się następujące po sobie równorzędne okresy (z reguły tydzień na tydzień, rzadziej dwa tygodnie na dwa tygodnie, jeszcze rzadziej inne, dłuższe okresy).

Pieczna naprzemienna w okresach szczególnych. Natomiast w okresach szczególnych (wakacje, ferie zimowe, ferie świąteczne, tzw. długie weekendy, a także takie pojedyncze dni jak: Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci, Dzień Dziadka, urodziny i imieniny dzieci, rodziców oraz innych członków rodziny, Mikołajki itd.) należy harmonogram pieczy nad dziećmi ustalić odrębnie, chociażby po to, by każdemu z rodziców zapewnić równorzędny czas świąteczny czy wakacyjny z potomstwem.

[8] Kontakty z dzieckiem

Zob. komentarz **[9]** do Wzoru nr 1.

Gdy okresy sprawowania pieczy naprzemiennej są dłuższe niż tydzień, warto rozważyć ustalenie harmonogramu kontaktów dzieci z tym rodzicem, z którym akurat nie przebywają. Może bowiem okazać się, że trwająca ponad tydzień (niekiedy miesiąc czy nawet dłużej) rozłąka dzieci z drugim rodzicem jest nadmierna. W takim przypadku – w zależności od długości okresów pieczy naprzemiennej, a także takich indywidualnych czynników jak wiek dziecka, jego stan zdrowia, poziom rozwoju emocjonalnego czy inne uwarunkowania – kontakty z drugim rodzicem mogą przybrać formę wyłącznie zdalną (telefoniczną, internetową), ewentualnie również osobistych spotkań. W porozumieniu rodzicielskim harmonogram takich kontaktów może przybrać trzy formy:

- a) elastyczną – bez wskazywania sztywnego harmonogramu kontaktów; rodzice na bieżąco ustalają termin, czas trwania oraz sposób realizacji kontaktów;
- b) umiarkowaną precyzyjną – rodzice zarysowują ogólny harmonogram kontaktów (np. dwa weekendy w miesiącu od piątku do niedzieli wieczorem, co drugi rok Wigilia Bożego Narodzenia oraz pierwszy dzień świąt, dwa razy po dwa tygodnie wakacji, jeden

tydzień ferii zimowych), a jego konkretyzację pozostawiają wzajemnym bieżącym ustaleniom (nie wskazują precyzyjnie godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów);

- c) precyzyjną – polegającą na wpisaniu precyzyjnego harmonogramu kontaktów z uwzględnieniem terminów, w tym godzin rozpoczęcia i zakończenia kontaktów.

[9] Alimenty

Należy pamiętać, że w sprawie o władzę rodzicielską nad małoletnim dzieckiem, ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka, o kontakty czy o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka sąd nie może rozstrzygać o alimentacji. Wynika to z kwestii proceduralnych – sprawy o alimenty toczą się w trybie procesowym, zaś sprawy o władzę rodzicielską, ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka, o kontakty czy o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka – w trybie nieprocesowym. By uzyskać rozstrzygnięcie sądowe w kwestii alimentacji, należy zatem wytoczyć odrębną sprawę o alimenty. Rozwiązaniem może być nadanie porozumieniu rodzicielskiemu formy ugody zawartej przed mediatorem, która po zatwierdzeniu przez sąd ma moc orzeczenia sądu, tj. nadaje się do przymusowego wykonania w trybie egzekucji.

Jeżeli toczy się sprawa o alimenty, sąd musi wskazać w wyroku konkretną kwotę świadczenia alimentacyjnego. Zamieszczane w porozumieniach rodzicielskich dodatkowe zobowiązania rodziców dotyczące alimentacji nie nadają się do przymusowego egzekwowania, są jedynie dżentelmeńską deklaracją. Zatem jeżeli mamy zaufanie do drugiej strony, że będzie te honorowe zobowiązania realizować, możemy zgodzić się na takie rozwiązanie. Jeśli nie, zadbajmy o to, by te dodatkowe świadczenia określić kwotowo i zsumować z ustaloną stałą sumą pieniężną, jaka ma być uiszczana tytułem alimentów.

Fakt, że strony porozumiały się co do wychowywania potomstwa w systemie pieczy naprzemiennej, nie oznacza, że model ten automatycznie znosi obowiązek alimentacyjny wyrażający się w kwocie uiszczanej przez jednego z rodziców do rąk drugiego. Rzeczywiście, z reguły w przypadku pieczy naprzemiennej rodzice nie płacą sobie alimentów – każde z nich w miarę swoich możliwości i potrzeb dziecka

ponosi koszty jego utrzymania. Nie oznacza to jednak, że ustalenia stron bądź rozstrzygnięcie sądu nie mogą być inne – czyli że jedno z rodziców, mimo sprawowania opieki nad potomstwem w takim samym wymiarze czasu i pokrywania w tych okresach kosztów jego utrzymania, będzie dodatkowo alimentować dziecko. Może bowiem się zdarzyć (i zdarza się niejednokrotnie), że jedno z rodziców jest lepiej sytuowane, ma lepszą pracę, uzyskuje większe dochody. Zasadne jest w takim przypadku, by – dążąc do zapewnienia dziecku podobnego standardu życia u każdego z rodziców oraz zaspokojenia wszystkich jego usprawiedliwionych potrzeb – rodzic o większych możliwościach finansowych i majątkowych partycypował w kosztach utrzymania dziecka ponoszonych w okresach, gdy latorośl jest u drugiego rodzica. W wyroku kończącym sprawę o rozwód bądź separację sąd jest zobligowany do zamieszczenia rozstrzygnięcia dotyczącego alimentowania małoletnich wspólnych dzieci stron. W przypadku pieczy naprzemiennej z reguły rozwiązuje to w ten sposób, że ustala miejsce stałego pobytu dziecka przy jednym z rodziców, od drugiego zaś zasądza symboliczne alimenty (100–200 zł), czyniąc zadość treści art. 58 § 1 k.r.o., która wskazuje, jakie obligatoryjne rozstrzygnięcia sąd musi uwzględnić w wyroku rozwodowym (separacyjnym). Jednym z tych *must be* jest orzeczenie co do alimentów na małoletnie dziecko (dzieci) rozwodzących się małżonków.

Jeżeli natomiast toczy się sprawa o alimenty przed sądem rejonowym, rodzice zaś zawarli porozumienie rodzicielskie dotyczące pieczy naprzemiennej, sąd również w wyroku kończącym postępowanie może rozstrzygnąć o konkretnej kwocie alimentów uiszczanych przez jednego z rodziców do rąk drugiego, choć może też w takim przypadku powództwo o alimenty oddalić. Koncyliacyjnym rozwiązaniem może okazać się ugoda sądowa, w której możliwe jest zamieszczenie bardziej „miękkich” rozwiązań, m.in. obowiązków jednego z rodziców do pokrywania kosztów utrzymania dziecka w formie tzw. płatności bezpośrednich, uiszczanych nie do rąk drugiego rodzica, lecz na rzecz podmiotów świadczących usługi zaspokajające potrzeby potomstwa (np. chesne za przedszkole czy szkołę, opłaty za zajęcia dodatkowe, za wyjazdy wakacyjne, za leczenie).

[10] Postanowienia końcowe

Zob. komentarz [15] do Wzoru nr 1.

[11] Egzemplarze porozumienia

Zob. komentarz [18] do Wzoru nr 1.

Jeżeli porozumienie rodzicielskie jest zawierane przez rozstających się rodziców bez związku z toczącą się bądź planowaną sprawą sądową (np. o rozwód, o kontakty, o uregulowanie władzy rodzicielskiej czy o ustalenie miejsca stałego pobytu dziecka), nie ma potrzeby, by dokument ten był zawierany w trzech egzemplarzach, z których jeden ma zostać złożony do akt sądowych.

[12] Zmiany porozumienia

Zob. komentarz [16] do Wzoru nr 1.

[13] Podpisy stron

Zob. komentarz [19] do Wzoru nr 1.